

**VIEŠOJI ĮSTAIGA
NACIONALINIS KRAUJO CENTRAS**

**VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS
NACIONALINIO KRAUJO CENTRO
2021 METŲ VEIKLOS ATASKAITA**

2022 metai

TURINYS

I skyrius	Bendrosios nuostatos	3
II skyrius	Struktūra ir personalas.....	5
III skyrius	Donorų telkimas.....	7
IV skyrius	Donorų atranka ir kraujo paėmimas.....	9
V skyrius	Kraujo laboratorinis ištyrimas	13
VI skyrius	Kraujo ir kraujo komponentų ruošimas, nurašymas, išdavimas	15
VII skyrius	Farmacinė veikla.....	18
VIII skyrius	Kokybės kontrolė.....	19
IX skyrius	Audita ir išoriniai tikrinimai	24
X skyrius	Korupcijos prevencija	25
XI skyrius	Viešieji pirkimai	26
XII skyrius	Finansinė veikla.....	27
XIII skyrius	VšĮ Nacionaliniam kraujo centrui nustatytų 2021 metų veiklos siektinų užduočių įvykdymo ataskaita	30
XIV skyrius	Išvados.....	35
XV skyrius	VšĮ Nacionalinio kraujo centro 2022 metų planuojamos veiklos užduotys	35

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

Viešoji įstaiga Nacionalinis kraujo centras (toliau – VšĮ NKC) yra Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos iš valstybės turto įsteigta viešoji asmens sveikatos priežiūros ne pelno įstaiga, teikianti asmens sveikatos priežiūros paslaugas ir paslaugas, reikalingas asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimui užtikrinti (aprūpina asmens sveikatos priežiūras įstaigas konservuotu krauju bei jo komponentais).

Pagrindinis įstaigos veiklos tikslas – gerinti Lietuvos gyventojų sveikatą, mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą aprūpinant sveikatos priežiūros įstaigas krauju ir jo komponentais, diegti Europos Sąjungos kokybės, saugumo ir veiksmingumo reikalavimus, skatinti neatlygintą kraujo donorystę.

Pagrindinės Įstaigos veiklos sritys ir rūšys:

- kraujo donorystės veikla, apimanti neatlygintinos kraujo donorystės skatinimą, donorų telkimą ir jų medicininę atranką, donorų kraujo ir jo sudedamųjų dalių surinkimą ir perdirimą į kraujo komponentus bei jais aprūpinimą Lietuvos Respublikos asmens sveikatos priežiūros įstaigas pagal pasirašytas sutartis;

- medicinos laboratorijų veikla, apimanti privalomųjų tyrimų kraujo ir kraujo sudedamųjų dalių donorams atlikimą, mokamų laboratorinių tyrimų paslaugų Lietuvos Respublikos asmens sveikatos priežiūros įstaigoms, gyventojams bei kitiems užsakovams teikimą.

Kitos įstaigos veiklos sritys – pagal VšĮ NKC įstatus.

VšĮ NKC misija – nuolat ir laiku aprūpinti Lietuvos asmens sveikatos priežiūros įstaigų pacientus saugiu, aukštos kokybės krauju ir jo komponentais.

VšĮ NKC vizija – būti nuolat atsinaujinančiu kraujo centru, atitinkančiu Europos Sąjungos reikalavimus kraujo centrams ir jų veiklai, ruošiančiu saugų kraują ir jo komponentus iš neatlygintinų kraujo donorų kraujo bei atitinkančius Europos Sąjungos kokybės standartus.

VšĮ NKC vadovybė įsipareigoja:

- užtikrinti VšĮ NKC vykdomos veiklos produktų ir paslaugų klientams teikimą pagal jų poreikius bei galiojančių teisės aktų ir normatyvinių dokumentų reikalavimus;

- užtikrinti teikiamų paslaugų prieinamumą ir priimtinumą visoms Lietuvos sveikatos priežiūros įstaigoms bei visiems į kraujo centrą besikreipiantiems asmenims;

- naudoti tik tokias technologijas ir darbo priemones, kurios nustatyta tvarka aprobuotos ir leistos naudoti Lietuvoje;

- įtvirtinti griežtus kokybės ir saugos standartus, kad būtų užtikrintas surinkto žmogaus kraujo ir jo komponentų atitikimas reikalavimams;

- užtikrinti besikreipiančių į kraujo centrą asmenų, donorų, recipientų, gydymo įstaigų atstovų, klientų saugumą bei galimybę reikšti savo pageidavimus, skundus ir teisėtus reikalavimus;

- užtikrinti su klientu ir donoru susijusių duomenų konfidencialumą;

- skatinti ir propaguoti neatlygintą kraujo donorystę, didinti donorų visuomenės pripažinimą;

- palaikyti kokybės vadybos sistemą, užtikrinančią kraujo donorystės įstaigų kokybės sistemos standartų ir specifikacijų įgyvendinimą, taikant kokybės planavimą, jos kontrolę, užtikrinimą ir tobulinimą pačioje kokybės sistemoje, geros praktikos ir geros gamybos praktikos principus;

VšĮ NKC adresas: Žolyno g. 34, LT 10210 Vilnius, tel. (8~5) 239 2444, įstaigos kodas 126413338, įstaigos internetinės svetainės adresas: www.kraujodonoryste.lt.

VšĮ NKC savininkas ir vienintelis dalininkas – Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, kuri įgyvendina įstaigos dalininko teises ir pareigas.

VšĮ NKC yra pelno nesiekiantis ribotos civilinės atsakomybės juridinis asmuo.

VšĮ NKC veikla 2021 metais buvo centralizuota, vietoj filialų įsteigiant VšĮ NKC Klaipėdos ir Panevėžio skyrius (LR SAM 2020 m. lapkričio 4 d. įsakymas Nr. V-2465) ir nuo 2021 m. vasario 1 d. veikia VšĮ NKC skyriai Klaipėdoje (Naikupės g. 28, LT 93194, Klaipėda, tel. (8~46) 36 5305) ir Panevėžyje (Nemuno g. 75, LT 37355, Panevėžys, tel. (8~45) 43 0813).

VšĮ NKC turi licencijas bei pažymėjimus, reikalingus kraujo centro įstatuose numatyta veiklai vykdyti:

VšĮ NKC 2005 m. vasario 1 d. išduota Įstaigos asmens sveikatos priežiūros licencija Nr. 2913, suteikianti teisę teikti kraujo donorystės ir laboratorinės diagnostikos paslaugas bei atlikti tyrimus, nurodytus licencijoje. Nuo 2021 m. gegužės 4 d. VšĮ NKC suteikta teisė teikti ir bendrosios praktikos slaugos paslaugas. Veikla vykdoma veiklos adresais: Žolyno g. 34, Vilniuje, Nemuno g. 75, Panevėžyje ir Naikupės g. 28, Klaipėdoje.

VšĮ NKC turi Visuomenės sveikatos centrų išduotus Leidimus – higienos pasus.

VšĮ NKC ruošia plazmą, kuri naudojama kaip pradinė medžiaga kraujo vaistiniams preparatams gaminti. VšĮ NKC teisę užsiimti farmacine veikla suteikia Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VVKT) 2005 lapkričio 17 d. išduota Gamybos licencija Nr. 0561 (gamybos licencija Vilniaus m. sav., Vilniaus m., Žolyno g. 34, licencija atnaujinta 2020 m. rugpjūčio 27 d.). 2016 m. gruodžio 19 d. (sprendimo numeris: (1.4)1A-1131) išduota gamybos licencija veiklos adresais Klaipėdos m. sav., Klaipėdos m., Naikupės g. 28 (licencija atnaujinta 2020 m. lapkričio 12 d.) ir Panevėžio m. sav., Panevėžio m., Nemuno g. 75 (licencija atnaujinta 2020 m. rugsėjo 23 d.). Įstaiga ir jos skyriai Panevėžyje ir Klaipėdoje turi 2020 m. VVKT išduotus Geros gamybos praktikos pažymėjimus, įrodančius atitiktį Geros gamybos praktikos reikalavimams.

VšĮ NKC įdiegta ir veikia kokybės vadybos sistema, atitinkanti tarptautinio standarto ISO 9001:2015/LST EN ISO 9001:2015 reikalavimus, taikymo sritis – kraujo komponentų gamyba ir jų tiekimas sveikatos priežiūros įstaigoms. VšĮ NKC kokybės vadybos sistemoje yra integruoti Kraujo donorystės įstaigų geros praktikos, tarptautinio standarto ISO 9001:2015 / LST EN ISO 9001:2015, Geros gamybos praktikos nuostatai ir reikalavimai.

VšĮ NKC veikiančia kokybės vadybos sistema siekiama užtikrinti Lietuvos asmens sveikatos priežiūros įstaigų savalaikį aprūpinimą kokybiškais ir saugiais kraujo komponentais, kokybišką donorų, tiekėjų ir klientų aptarnavimą, kuris paremtas profesine kraujo centro darbuotojų kvalifikacija bei etika. Kokybės sistemos principų įgyvendinimas ir kokybės valdymas pagrįstas geros gamybos praktikos pagrindiniais principais bei donorų ir klientų pateiktų pastabų ir pageidavimų dėl tiekiamų kraujo komponentų, paslaugų bei aptarnavimo kokybės ir kiekio analize.

Valdant kokybės vadybos sistemą bei gerinant jos rezultatyvumą, įstaigos veikla suskirstyta į procesus. Už VšĮ NKC kokybės vadybos sistemos proceso valdymą vidaus teisės aktų nustatyta tvarka atsakinga kiekvienam procesui sudaryta proceso valdymo grupė, kuriai vadovauja proceso vadovas.

Įstaiga savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų, Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos, Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo, Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų, Lietuvos Respublikos farmacijos, Lietuvos Respublikos kraujo donorystės ir kitais įstatymais, reglamentuojančiais kraujo donorystės įstaigų veiklą, Europos farmakopėjos reikalavimais, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymais, Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerijos viršininko įsakymais, VšĮ NKC įstatais, VšĮ NKC direktoriaus įsakymais, kitais norminiais teisės aktais, reglamentuojančiais kraujo donorystės įstaigų veiklą.

VšĮ NKC asmens sveikatos priežiūros įstaigoms konservuotą kraują, kraujo komponentus teikia sutarčių su šiomis įstaigomis pagrindu. Asmens sveikatos priežiūros įstaigos, siekdamos įsigyti joms reikalingus kraują, kraujo komponentus, vykdo viešojo pirkimo procedūras.

VšĮ NKC sutarties su Vilniaus teritorine ligonių kasa pagrindu gauna tikslines lėšas Neatlygintinos kraujo donorystės propagavimo 2021–2025 metų programos įgyvendinimui.

VšĮ NKC yra ruošiamas konservuotas kraujas ir perdirbamas į šiuos kraujo komponentus: eritrocitus be leukocitų pridėtiniame tirpale, nuplautus eritrocitus, šviežiai šaldytą plazmą, krioprecipitatą, VšĮ NKC taip pat ruošiami trombocitai, gauti aferezės būdu, be leukocitų, trombocitai, gauti aferezės būdu, be leukocitų pridėtiniame tirpale, sukauptieji trombocitai, gauti iš konservuoto kraujo, be leukocitų, sukauptieji trombocitai, gauti iš konservuoto kraujo, be leukocitų pridėtiniame tirpale. Asmens sveikatos priežiūros įstaigoms užsakius, kraujo komponentai gali būti apšvitinti.

VšĮ NKC teikia mokamas kraujo laboratorinių tyrimų paslaugas fiziniams ir juridiniams asmenims.

VšĮ NKC valdymo organas yra kraujo centro Administracija, kuri savo darbą organizuoja ir kraujo centro veiklą koordinuoja vadovaudamasi VšĮ NKC direktoriaus (Administracijos vadovo) įsakymu patvirtintu Administracijos darbo reglamentu. VšĮ NKC sudaryta Stebėtojų taryba, kuri yra patariamasis organas.

VšĮ NKC, kaip pagrindinis sutarties partneris, dalyvauja 2 Europos Sąjungos Dvynių projektuose: pagal pasirašytą sutartį (Twinning Grant Contract) Nr. ENI/2019/411554 projekte Nr. GE 18 ENI HE 01 19 „Kraujo saugos sistemos stiprinimas Gruzijoje“ (angl. „Strengthening Blood Safety System in Georgia“). Taip pat nuo 2021 metų – projekte Nr. SR 18 IPA HE 01 20 „Parama stiprinant atitinkamų institucijų gebėjimus žmogaus kilmės medžiagų (SoHo) sistemoje“ (angl. „Support in strengthening of the capacities of relevant institutions within the substances of human origins (SoHo) system“, įgyvendinama sutartis Twinning Grant Contract Nr. SR 18 IPA HE 01 20/48-00-00131/2019-28.

VšĮ NKC aktyviai įsitraukė į kovos su COVID-19 ligos prevenciją ir nuo 2021 m. birželio mėn. 1 d. iki 2021 m. rugsejo 30 d. (4 mėn.) aktyviai vykdė nacionalinio masto vakcinacijos kampaniją. Nuo 2021 m. spalio mėn. VšĮ NKC vykdė vakcinaciją stacionariose VšĮ NKC vietose ir išvykose į įmones.

Vakcinacija buvo vykdoma be išankstinės asmenų registracijos, atvykusieji „gyvos“ eilės principu buvo skiepijami „COVID-19 Vaccine Janssen“ (gamintojas „Janssen Pharmaceutica NV“) vakcina. VšĮ NKC, bendradarbiaujant Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, suorganizavo 117 išvykų. Aplankytos 53 savivaldybės, kai kurios net po tris ar keturis kartus (Kelmės, Mažeikių, Pakruojis, Pagėgių, Plungės, Šiaulių miesto, Šilutės, Tauragės). Gyventojų patogumui vasaros metu Palangoje, didžiausiose poilsiautojų traukos vietose, net 24 dienas veikė nuolatinis skiepavimo punktas. Į skiepavimo kampaniją įsitraukė ir socialiai atsakingi verslai. Su UAB „LIDL Lietuva“ suorganizavotos 8 vakcinacijos akcijos Klaipėdos mieste.

Sklandžiai dirbant su miestų ir rajonų savivaldybėmis, bendradarbiaujant su Lietuvos Raudonojo Kryžiaus ir Lietuvos Carito atstovais buvo paskiepyta daugiau nei 25 tūkst. asmenų.

VšĮ NKC komanda, suvienijusi jėgas su Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) biuru Lietuvoje ir Lietuvos Raudonojo Kryžiumi įgyvendino dar vieną socialiai atsakingą iniciatyvą – bendromis partnerių pastangomis Pabėgėlių priėmimo centre Rukloje, Užsieniečių registracijos centre Kybartuose, Užsieniečių registracijos centre Medininkuose skiepijo ten gyvenančius migrantus.

Metų paskutinėmis dienomis didžiuosiuose prekybos centruose Lietuvoje (AKROPOLIS Prekybos ir pramogų sostinė, Kauno AKROPOLIS, Klaipėdos AKROPOLIS, Prekybos ir paslaugų centras PANORAMA, Prekybos ir pramogų centras BABILONAS, Klaipėdos AKROPOLIS, Prekybos ir pramogų centras OZAS, CUP Prekybos centras, Prekybos miestelis URMAS) suteiktose patalpose buvo organizuota revakcinacija, naudojant „Comirnaty“ (gam. „BioNTech ir Pfizer“) vakciną. Vakcinacijos išvykose labai noriai talkino Lietuvos Raudonojo Kryžiaus savanoriai.

II SKYRIUS STRUKTŪRA IR PERSONALAS

Vadovaujantis VšĮ NKC įstatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. vasario 8 d. įsakymu Nr. V-152 „Dėl viešosios įstaigos Nacionalinio kraujo centro įstatų tvirtinimo“ nuostatomis, visuotinis dalininkų susirinkimas tvirtina VšĮ Nacionalinio kraujo centro valdymo struktūrą, pareigybių sąrašą.

VšĮ NKC struktūra pateikta įstaigos internetinėje svetainėje adresu http://v2.kraujodonoryste.lt/top_menu/apiemus/struktura/

2021 m. sausio 1 dienai VšĮ NKC buvo patvirtinta 206,75 pareigybių ir dirbo 198 darbuotojai. 2021 m. gruodžio 31 dienai VšĮ NKC buvo patvirtinta 206,75 etato ir dirbo 190 darbuotojų. VšĮ NKC pareigybių ir fizinių asmenų pasiskirstymas 2021 m. gruodžio 31 d. pagal pareigybes parodytas 1 lentelėje.

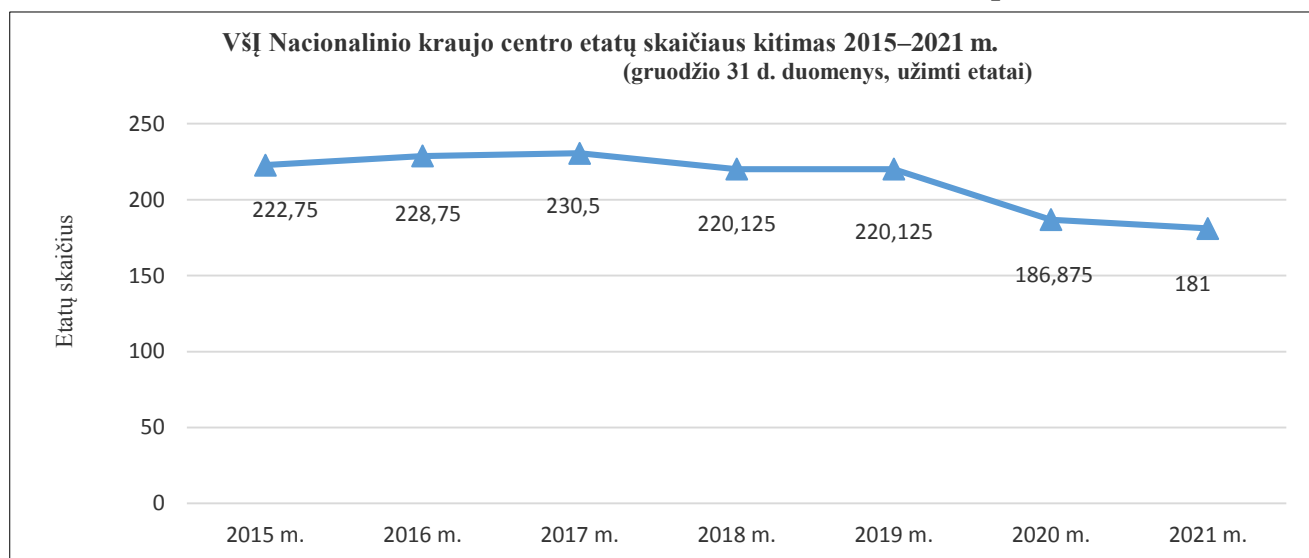
1 lentelė. Pareigybių ir fizinių asmenų pasiskirstymas pagal pareigybes, 2021 m. gruodžio 31 d.

Eil. Nr.	Pareigybės pavadinimas	Iš viso	
		Užimtų pareigybių skaičius	Fizinių asmenų skaičius
1.	Administracijos darbuotojai	5,25	5
2.	Gydytojai	13,25	17
3.	Medicinos biologai	5,5	5
4.	Skyrių vadovai	8,0	8
5.	Slaugos specialistai (t. sk. bendrosios praktikos slaugytojai - donorių organizatoriai ir kita)	58,25	62
6.	Biomedicinos technologai (t. sk. biomedicinos technologas–administratorius, vyresnysis biomedicinos technologas, biomedicinos technologas–registratorius)	19,25	20
7.	Donorių organizatoriai	8,5	8
8.	Kitas kvalifikuotas personalas (teisininkai, administratoriai, specialistai, vidaus med. auditoriai, buhalteriai, inžinieriai, archyvarai ir kita)	26,5	32
9.	Kitas personalas (valytojai, sandėlininkas, operatoriai, darbininkai, vairuotojai, ekspeditoriai, registratoriai ir kita)	36,5	33
Iš viso:		181,0	190

I VŠĮ NKC 2021 metais buvo priimta 42 darbuotojai, atleista 50 darbuotojų. Bendras darbuotojų kaitos rodiklis VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre 2021 metais buvo 24,21 % (apskaičiuojamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. gruodžio 1 d. įsakymu Nr. V-1019 „Dėl Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos viešųjų įstaigų veiklos finansinių rezultatų vertinimo kiekybinių ir kokybinių rodiklių ir vadovujančių darbuotojų mėnesinės algos dalies nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatyta Darbuotojų kaitos įstaigoje rodiklio skaičiavimo metodika).

Pastaraisiais metais, optimizuojant įstaigos veiklą, užimtų pareigybių skaičius sumažėjo 3,1 proc. pareigybių skaičiaus kitimas VŠĮ NKC 2015–2021 metais parodytas 1 paveiksle.

1 paveikslas

Visi VŠĮ NKC dirbantys sveikatos priežiūros specialistai turi reikalingas galiojančias licencijas. Darbuotojai, kuriems pavestų funkcijų atlikimui reikalingi atitinkami pažymėjimai, yra išklause atitinkamus mokymo kursus ir turi tai patvirtinančius pažymėjimus (darbų saugos, liftininko ir kt.). VŠĮ NKC dirbančių gydytojų, medicinos biologų, bendrosios praktikos slaugytojų, biomedicinos technologų kvalifikacijos kėlimo planai tvirtinami VŠĮ NKC direktoriaus įsakymais. VŠĮ NKC vyksta darbuotojų pirmos ir antros pakopų vidiniai tęstiniai Geros gamybos praktikos, Geros praktikos mokymai. Šių mokymų planas – grafikas tvirtinamas VŠĮ NKC direktoriaus įsakymu.

VŠĮ NKC priėmus naują darbuotoją, pradėjus naudoti naujai įsigytą įrangą, naujas darbo priemones, pasikeitus darbuotojo darbo vietai, vyksta vidiniai mokymai darbo vietos principu, kurie įforminami darbuotojų mokymų protokole. Priėmus naują darbuotoją ar darbuotoją perkėlus į kitą darbo vietą, sudaroma mokymo programa, paskiriami už šio darbuotojo apmokymą atsakingi darbuotojai – darbuotojui savarankiškai atlikti jam pavestą darbą (funkcijas) leidžiama tik apsimokius darbo vietoje. Komisija, sudaryta darbuotojo mokymo žinių ir praktinių įgūdžių patikrinimui, patikrinusi šio darbuotojo žinias bei praktinius įgūdžius ir atsižvelgusi į mokymo žinių ir praktinių įgūdžių patikrinimo rezultatus, priima sprendimą dėl darbuotojo galimybės dirbti savarankiškai. Pradėjus naudoti naują įrangą, naujas darbo priemones ar reagentus, darbuotojų apmokymus praveda šias priemones pateikusių įmonių atstovai.

VŠĮ NKC darbuotojai 2021 metais kvalifikaciją kėlė kitų mokymo įstaigų bei organizacijų organizuojamuose seminaruose, dalyvavo seminaruose, konferencijose, kursuose, apimančiuose kraujo donorystės, laboratorinės diagnostikos, farmacinę veiklą, personalo valdymą, dokumentų valdymą, viešuosius pirkimus, buhalterinę apskaitą, darbų saugą ir kt. VŠĮ NKC darbuotojai kraujo centre Vilniuje organizavo ir vedė Slaugos darbuotojų tobulinimosi ir specializacijos centro mokymo ciklą kursų, skirtus kitų įstaigų darbuotojams.

VŠĮ NKC darbuotojams sudarytos tinkamos darbo sąlygos, darbuotojai aprūpinami asmeninėmis apsaugos priemonėmis, periodiškai tikrinasi sveikatą teisės aktuose nustatyta tvarka bei periodiškumu.

III SKYRIUS DONORŲ TELKIMAS

Pagrindiniai uždaviniai telkiant donorus yra užtikrinti donorų ir surenkamo kraujo kiekį, pakankamą kraujo komponentams paruošti ir jais aprūpinti gydymo įstaigas, išlaikyti jau esamus donorus, skatinti donorų grįžtamumą, skatinti neatlygintą kraujo donorystę, informuoti visuomenę apie neatlygintinos donorystės svarbą, atlikti medicininę donorų atranką teisės aktuose nustatyta tvarka.

Siekiant, kad būtų surinktas pakankamas kraujo kiekis, VŠĮ NKC laikini mobilūs punktai pastoviai veikia Vilniuje, Kaune, Šiauliuose, taip pat organizuojamos kilnojamosios mobilios kraujo donorystės išvykos į Lietuvos miestų savivaldybes, kultūros centrus, įmones, įstaigas, organizacijas ir kt.

VŠĮ NKC kraujo surinkimo vietose yra atliekama kvalifikuota donorų atranka. VŠĮ NKC veikia kiekvienos kraujo donacijos susekamumo sistema, užtikrinama ruošiamų kraujo produktų kokybė bei saugumas.

Siekiant donorystei pritraukti naujų žmonių, o taip pat išlaikyti neatlygintinus kraujo donorus, VŠĮ NKC įgyvendina nemaža donorystės skatinimui ir propagavimui skirtų priemonių, nors 2021 metais COVID-19 infekcijos sukelta epidemiologinė situacija neabejotinai turėjo įtakos ir VŠĮ NKC veiklai. Atsižvelgiant į įvairaus pobūdžio ribojimus, tarp jų ir organizuoti didesnio žmonių susibūrimo renginius pandemijos metu, 2021 metais nebuvo organizuojami didieji kasmetiniai VŠĮ NKC renginiai, tokie kaip Neatlygintinos kraujo donorystės turas per Lietuvą, VŠĮ NKC Garbės donorų apdovanojimai.

2021 metais, kaip ir kasmet, buvo organizuojamos kraujo donorystės akcijos, neatlygintinos kraujo donorystės skatinimui skirti projektai, buvo ieškoma naujų renginių formų, kurtos naujos neatlygintinų kraujo donorių telkimo strategijos, pasitelkiant reklamos, komunikacijos ir kitas media

priemonės. Atsižvelgiant į tai, jog visuomenės edukacija atlieka svarbų vaidmenį, ne tik šviečiant, bet tuo pačiu ir pritraukiant naujus visuomenės narius tapti kraujo donorais, 2021 metais VšĮ NKC organizuotos 2 ekskursijos ir pravesta 17 paskaitų apie neatlygintą kraujo donorystę.

Prisitaikant prie epidemiologinės situacijos šalyje bei laikantis visų Pasaulinės sveikatos organizacijos, Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – LR SAM) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės reikalavimų bei rekomendacijų, siekiant užtikrinti donorų bei darbuotojų saugumą, SAM nurodytų reikalavimų pandemijos metu, 2021 metais organizuoti pagrindiniai renginiai: minint Pasaulinę kraujo donorų dieną, Vilniuje, Vinco Kudirkos aikštėje, surengta kraujo donorystės akcija, neatlygintos kraujo donorystės skatinimo akcijos vykdytos įvairiuose Lietuvos miestuose, miestų šventėse ir kituose renginiuose. Minint Pasaulinę organų donorystės ir transplantacijos dieną vyko VšĮ NKC, Nacionalinio transplantacijos biuro prie SAM ir Lietuvos asociacijos „Gyvastis“ edukacinė programa, kurios metu buvo kviečiama susipažinti su kraujo ir organų donoryste, įsigyti Donoro kortelę.

Siekiant informuoti visuomenę apie padidėjusį kraujo atsargų poreikį bei skatinti neatlygintą kraujo donorystę Lietuvoje, buvo rengiami spaudos pranešimai ir straipsniai. Pranešimai skelbiami įvairiuose Lietuvos naujienų portaluose – LRT, 15min, Delfi, Lrytas.lt ir kituose. Straipsniuose pateikiama informacija apie kraujo trūkumą, VšĮ NKC struktūrinius pokyčius, dalinamasi kraujo donorų istorijomis ir kt.

Visa aktuali informacija apie neatlygintą kraujo donorystę skelbiama VšĮ NKC interneto svetainėje www.kraujodonoryste.lt. Joje pateikiama informacija apie visų kraujo grupių poreikį, VšĮ NKC organizuojamas kilnojamas mobilias neatlygintos kraujo donorystės akcijas, VšĮ NKC skyrių adresus ir darbo laikus, skelbiamos aktualios naujienos bei pateikiama kita su VšĮ NKC veikla susijusi informacija.

2021 metais patobulinta mobilioji programėlė „Mano kraujas“. Aplikacijoje donoriai gali ne tik matyti savo donacijų skaičių, padovanoto kraujo kelią, užsiregistruoti vizitui į bet kurį VšĮ NKC punktą, pamatyti informaciją apie artimiausias viešąsias mobilias kraujo donorystės akcijas, bet ir būti informuojami apie išaugusį jų kraujo grupės atsargų poreikį, VšĮ NKC vykdomus konkursus bei sužinoti kitą svarbią informaciją VšĮ NKC siunčiamais pranešimais.

Neatlyginta kraujo donorystė viešinama VšĮ NKC socialinių tinklų „Facebook“ ir „Instagram“ paskyroje. Dalijamasi įvairaus pobūdžio informacija – pranešimais naujienų portaluose, informacija apie padidėjusį kraujo atsargų poreikį, donorų istorijomis, padėkomis donorams ar įmonėms, organizavusioms kraujo donorystės akcijas, skelbimais apie artėjančias mobilias kraujo donorystės akcijas, aktualia medicinine, su kraujo donoryste susijusia informacija, pasakojama apie kraujo kelią, kraujo panaudojimą, atsakoma į dažnai užduodamus klausimus ir kt. Taip pat, skelbiami konkursai, vykdomas VšĮ NKC rėmėjų viešinimas, rengiama kraujo donorystės mitų rubrika. Per 2021 metus VšĮ NKC „Facebook“ paskyroje pasiekta 14,6 tūkst. vartotojų, šiame socialiniame tinkle pasidalinta 298 įrašais, „Instagram“ – pasiekta 1,1 tūkst. vartotojų, pasidalinta 191 įrašu.

2021 metais užmegzti VšĮ NKC ryšiai su kitomis įmonėmis bei organizacijomis. Siekiant skatinti neatlygintą kraujo donorystę, pasirašytos bendradarbiavimo sutartys su Nacionaliniu transplantacijos biuru prie SAM, Jaunųjų gydytojų asociacija, Tradicine religine bendrija Lietuvos Caritu, Vaiko Širdies Asociacija, Šilalės rajono socialinių paslaugų namais, Trakų gimnazija, Lietuvos vaistinių asociacija. 2021 metais pasirašytos naujos paramos sutartys su UAB „Maina & Co“ ir UAB „Estrella Baltics“, tęsiamos paramos sutartys su UAB „Birštono mineraliniai vandenys ir Ko“ ir UAB „Smagus“, bendradarbiavimo sutartys su UAB „Mondelez Baltic“, UAB „Eckes-Granini Lietuva“.

VšĮ NKC 2021 metais į skirtingas vietas (įmonės, mokymo įstaigas, miestų šventes ir pan.) buvo suorganizuota išvykų: Vilniuje – 290, Panevėžyje – 149, Klaipėdoje – 119.

Įgyvendinant Neatlygintos kraujo donorystės propagavimo 2021–2025 metų programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. V-2297 „Dėl Neatlygintos kraujo donorystės propagavimo 2021–2025 metų programos patvirtinimo“, buvo organizuojami ne tik specialūs renginiai, kraujo donorystės akcijos, bet ir įsigyta bei išdalinta neatlygintų kraujo donorų skatinimui skirtų priemonių (pledai, knygos, puodeliai, rašikliai,

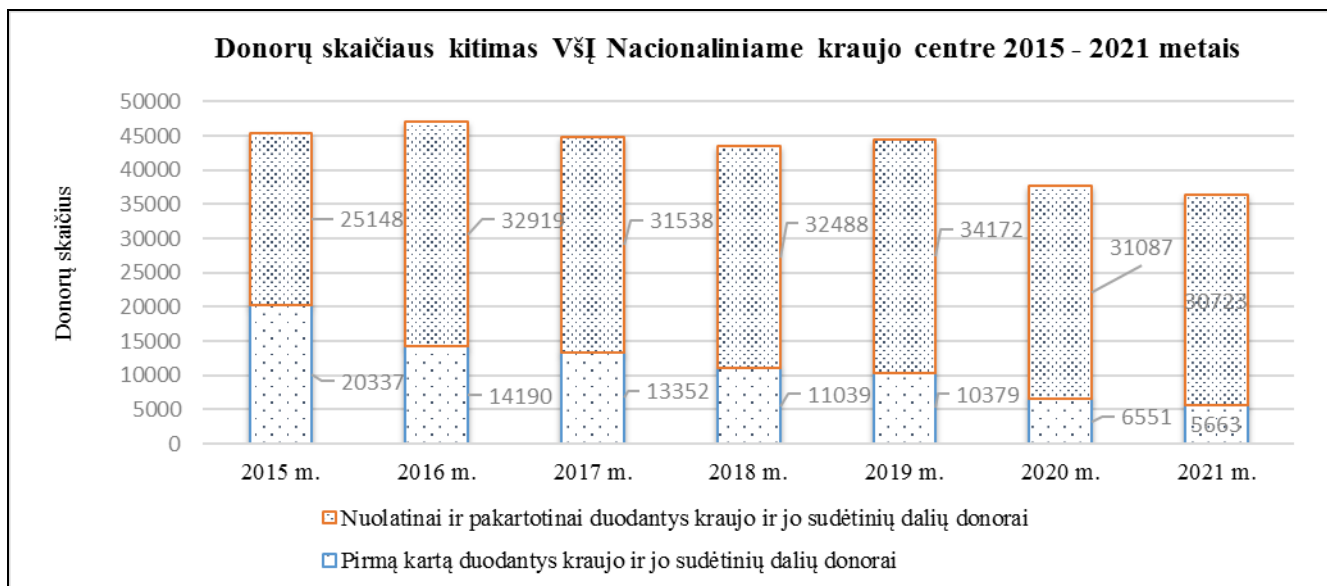

šokoladas, medžiaginiai maišeliai, hematogenas, bilietai į kiną ir t.t.), organizuotas kraujo donorystės aktualijų viešinimas žiniasklaidoje, socialiniuose tinkluose, interneto svetainėje, mobiliojoje programėlėje, radijuje, vaistinėse esančiuose vaizdo ekranuose.

IV SKYRIUS DONORŲ ATRANKA IR KRAUJO PAĖMIMAS

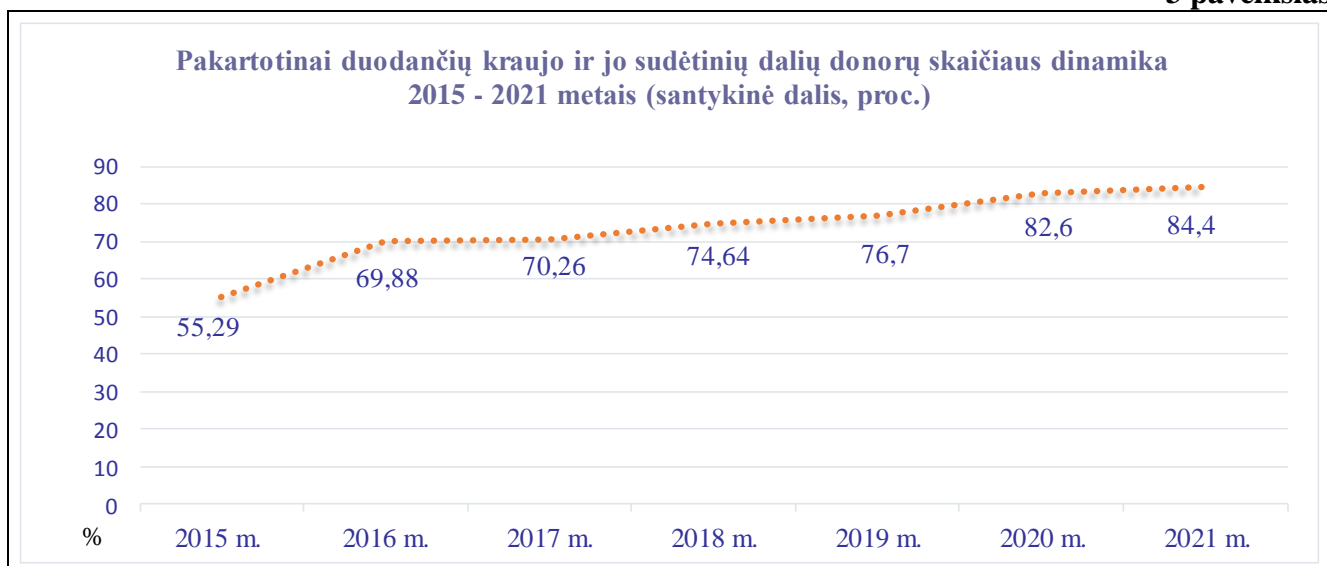
2021 metais VšĮ NKC kraujo ar jo sudėtinių dalių davė 36 386 donorai, iš jų 5 663 (15,6 %) donorais tapo pirmą kartą ir kraujo davė tik vieną kartą, o 30 723 donorai kraujo davė pakartotinai. Lyginant su praėjusiais metais, VšĮ NKC donorų skaičius nežymiai sumažėjo (3,3 proc.), nežymiai mažėjo ir žmonių, aktyviai įsitraukusių į donorystės veiklą ir davusių kraujo pakartotinai (1,2 proc.). Duomenys apie vieną kartą VšĮ NKC donavusių ir pakartotinai bei nuolatinei duodančiųjų kraujo ir jo sudėtinių dalių donorų skaičiaus kitimą 2015–2021 metais teikiami 2 paveiksle.

2 paveikslas

Pakartotinai ir nuolatinei kraujo ir jo sudėtinių dalių duodantys donorai sudaro 84,4 proc. visų donorų. Pastaruosius keletą metų pakartotinių donorų dalis nuolat augo – pakartotinių donorų santykinės dalies dinamika 2015–2021 metais teikiama 3 paveiksle.

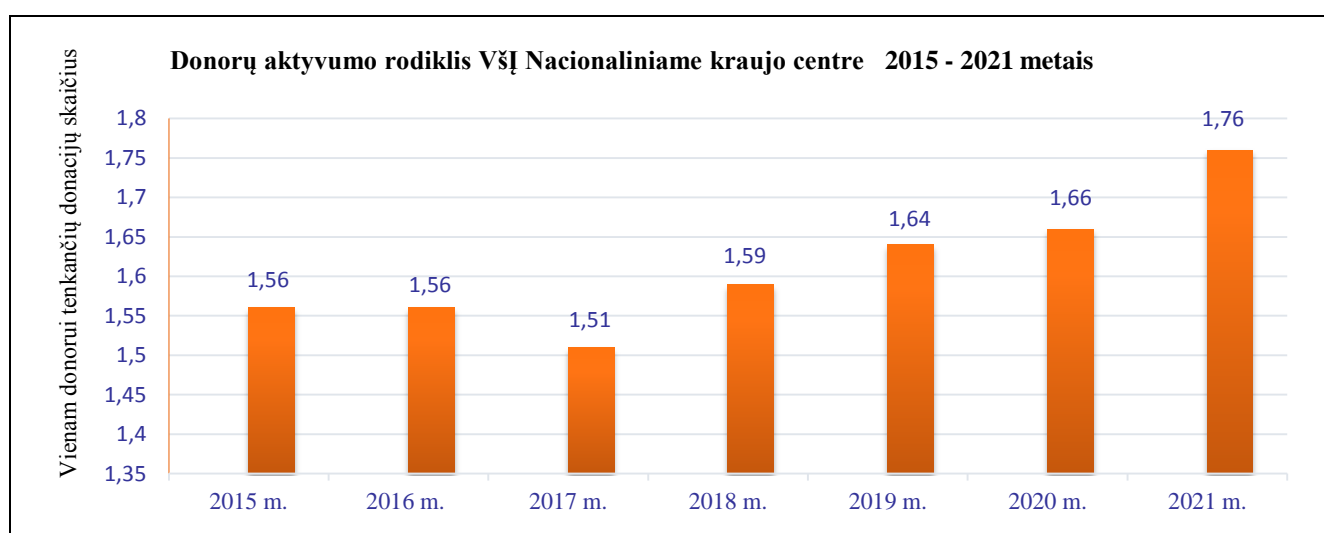
3 paveikslas

Siekiant suformuoti pakankamą grupę donorų, dalyvaujančių neatlygintinos donorystės veikloje ir nuolat dovanojančių kraujo, labai svarbu pritraukti kuo daugiau žmonių, kurie aktyviai įsijungtų į donorystės veiklą. Nors pastaraisiais metais, lyginant su praėjusiais metais, pakartotinai duodančiųjų kraujo donorų skaičius nežymiai sumažėjo, tačiau santykinė pakartotinai duodančiųjų kraujo asmenų dalis didėjo. Tai rodo, kad teigiamos donorystės tendencijos, kai didžioji dauguma telkiamų donorų yra nuolatiniai ar pakartotiniai donoriai, išlieka ir sumažėjus donorystės apimtims. 2015 metais pakartotinai duodančiųjų kraujo santykinė dalis sudarė 55 proc., o 2021 metais pakartotinai duodančiųjų kraujo ir jo sudėtinių dalių donorų dalis siekė per 84 proc. (3 pav.).

2021 metais pakartotinai duodančiųjų kraujo buvo kiek mažiau nei praėjusiais metais, tačiau kraujo donorų aktyvumo rodiklis – vidutinis donacijų skaičius, tenkantis vienam kraujo donorui – gerėjo. Vidutinis donavimo dažnis 2021 metais siekė 1,76 donacijos vienam donorui, rodiklio dinamika nuo 2015 metų teikiama 4 pav.

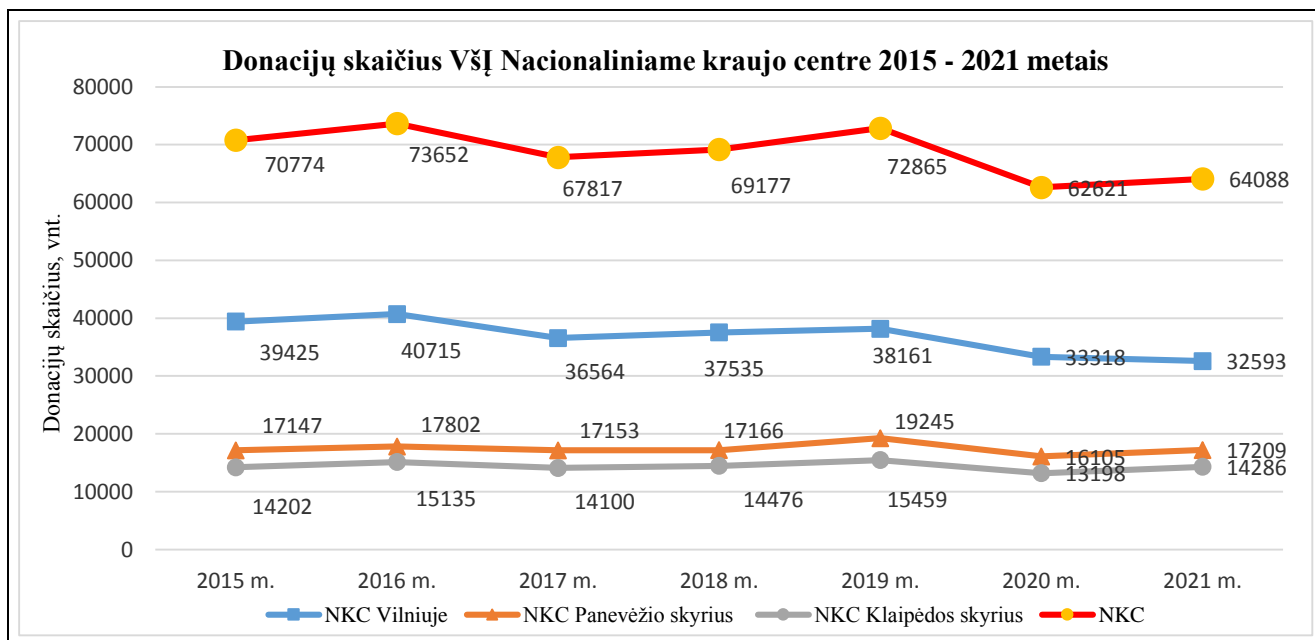
4 paveikslas

VšĮ NKC 2021 metais buvo atliktos 64 067 kraujo ir 21 aferezės būdu gautų trombocitų donacijos. Visi donoriai kraujo ir jo sudėtinių dalių dovanojo neatlygintinai. 2021 metai, kaip ir praėjusieji metai kraujo donorystei buvo sudėtingi dėl Covid-19 pandemijos. Kraujo donorystės veiklos ribojimų tiesiogiai nebuvo nustatyta, tačiau, dėl Covid-19 pandemijos paskelbtam karantinui šalyje tęsiantis nuo 2020 m. lapkričio 7 d. iki 2021 metų birželio 30 dienos, buvo sudėtinga telkti donorus bei valdyti donorų srautus. Nepaisant sudėtingų veiklos sąlygų, 2021 metais VšĮ NKC pavyko 2,3 proc. padidinti donacijų skaičių. Higienos instituto (HI) duomenimis, VšĮ NKC paimitos donacijos sudaro apie 63 proc. visų šalyje atliktų donacijų.

VšĮ NKC kraujo donorystės veiklos mastą ir reikšmingą indėlį aprūpinant krauju šalies gydymo įstaigas atspindi apsirūpinimo krauju rodiklis – donacijų skaičius, tenkantis 1000 gyventojų: 2021 metais 1000-čiui šalies gyventojų teko 22,87 donacijos, paimitos VšĮ NKC (HI duomenimis, 2021 metais šalies mastu vidutiniškai 1000-čiui gyventojų teko 36,24 donacijos).

Kraujo ir jo sudėtinių dalių donacijų skaičiaus kitimas VšĮ NKC padaliniuose 2015–2021 metais pateikiamas 5 pav.

VŠĮ NKC pasiekė reikšmingų rezultatų įgyvendinant neatlygintą kraujo ir jo sudėtinių dalių donorystę. Nuo 2018 metų šalies asmens sveikatos priežiūros įstaigas VŠĮ NKC aprūpina kraujo komponentais, pagamintais iš neatlygintai duoto donorų kraujo. 2021 metais VŠĮ NKC neatlygintini kraujo ir jo sudėtinių dalių davimai sudarė 100 proc.

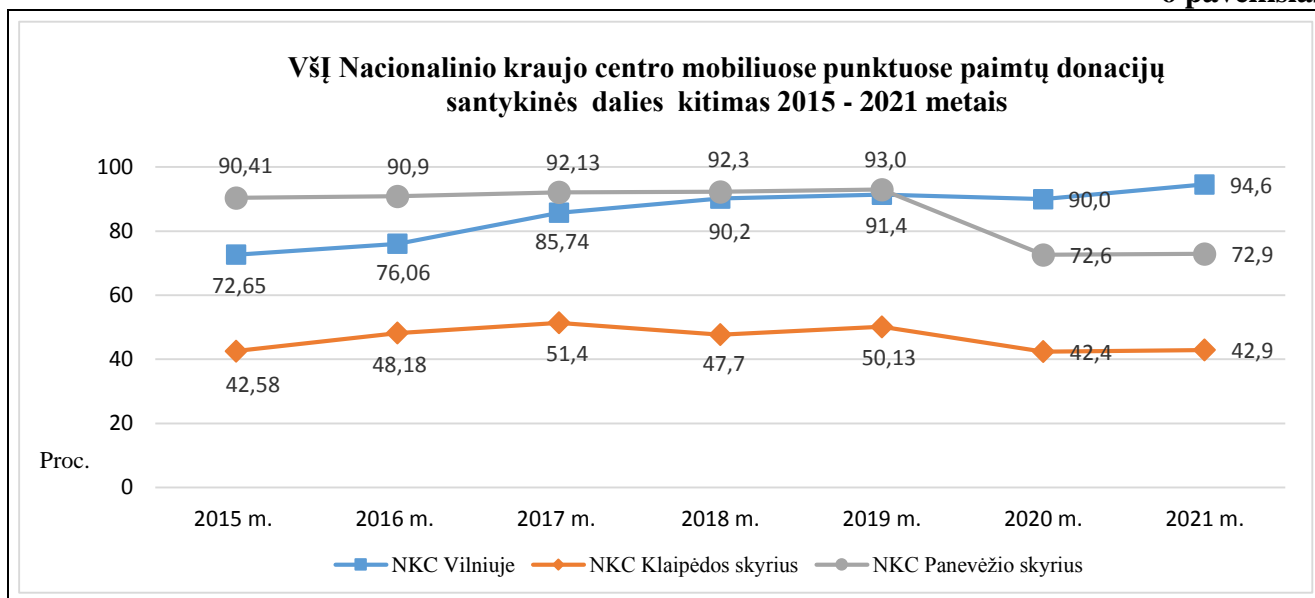
Siekiant užtikrinti reikiamą surenkamo kraujo ir jo dalių kiekį, kurio užtektų paruošti ir pateikti asmens sveikatos priežiūros įstaigoms gydymui reikalingus kraujo komponentus, VŠĮ NKC kraujo surinkimo veiklą plėtoja ne tik centre Vilniuje, skyriuose Panevėžyje ir Klaipėdoje, o taip pat nemaža dalis kraujo donacijų surenkama kraujo donorystės akcijose – mobiliuose punktuose. Kraujo donorystės akcijos organizuojamos visoje šalies teritorijoje, yra įsteigti trys nuolat veikiantys laikinieji mobilieji kraujo surinkimo punktai Vilniuje, Šiauliuose, Kaune. Kraujo donorystės akcijose, mobiliuose punktuose surenkama didžioji dalis (apie 77 proc.) visų donacijų (žiūr. 2 lentelę).

2 lentelė. 2018–2021 metų duomenys apie VŠĮ Nacionalinis kraujo centras paimtų donacijų pasiskirstymą pagal surinkimo vietas

	Donacijų skaičius kraujo centre (donacijų dalis, proc.)				Donacijų skaičius mobiliuose punktuose (donacijų dalis, proc.)				Donacijų skaičius iš viso			
	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
VŠĮ NKC Vilniuje (Žolyno g. 34, Vilnius)	3686 (9,8%)	3271 (8,6%)	3330 (10%)	1758 (5,4%)	33849 (90,2%)	34890 (91,4%)	29988 (90%)	30835 (94,6%)	37535	38161	33318	32593
VŠĮ NKC Klaipėdos skyrius (Naikupės g. 28, Klaipėda)	7575 (52,3%)	7596 (49,1%)	7627 (57,8%)	8151 (57,1%)	6901 (47,7%)	7863 (50,1%)	5571 (42,4%)	6135 (42,9%)	14476	15459	13198	14286
VŠĮ NKC Panevėžio skyrius (Nemuno g. 75, Panevėžys)	1315 (7,7%)	1342 (7,0%)	4407 (27,4%)	4672 (27,1%)	15851 (92,3%)	17903 (93,0%)	11698 (72,6%)	12537 (72,9%)	17166	19245	16105	17209
VŠĮ NKC, iš viso	12576 (18,2%)	12209 (16,8%)	15364 (24,5%)	14581 (22,8%)	56601 (81,8%)	60656 (83,2%)	47257 (75,5%)	49507 (77,2%)	69177	72865	62621	64088

Vilniaus, Panevėžio, Šiaulių, Kauno regionuose kraujo surinkimas daugiausia atliekamas mobiliuose punktuose, Klaipėdos regione daugiau nei pusė visų donacijų yra paimama NKC Klaipėdos skyriuje. 2015–2021 metų duomenys apie kraujo donacijų, VŠĮ NKC paimtų mobiliuose punktuose, santykinės dalies kitimas parodytas 6 pav.

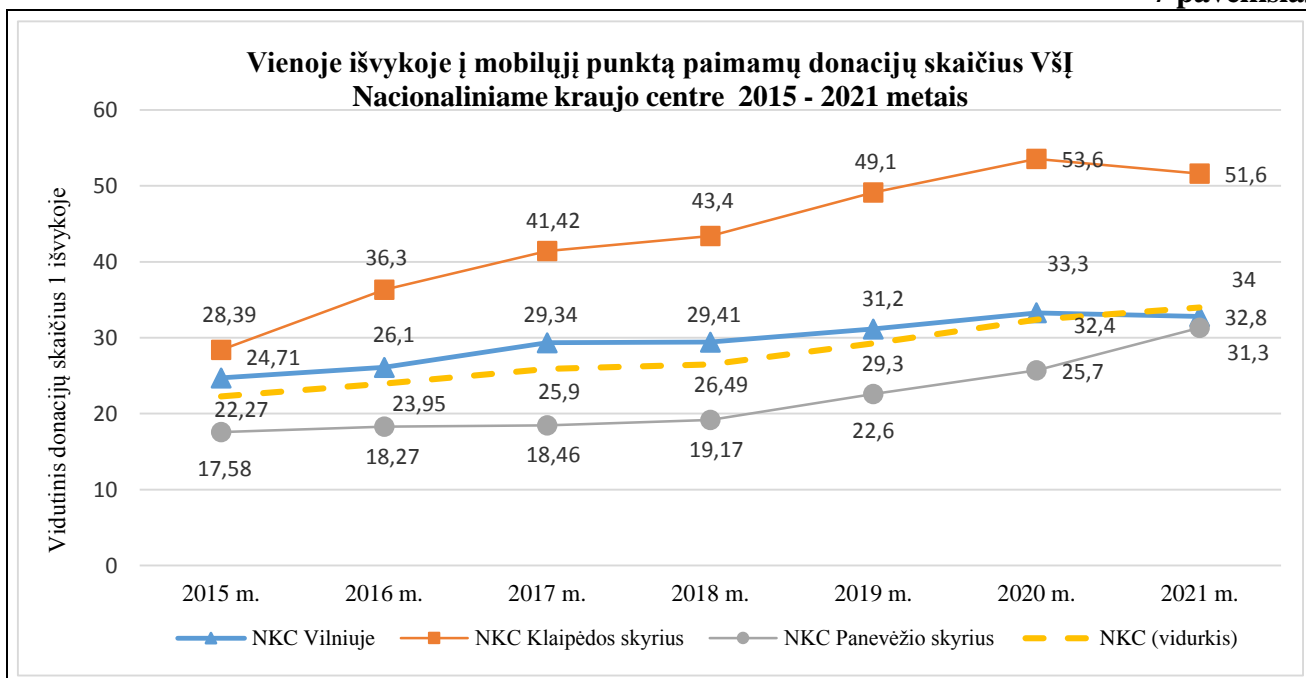
6 paveikslas

VŠĮ NKC 2021 metais suorganizavo 1458 kraujo donorystės akcijas, kurių metu mobiliuose punktuose buvo paimta 49 507 kraujo donacijos. Vilniaus, Kauno regionuose mobiliuosiuose punktuose surenkamų donacijų dalis siekė per 94 proc. Klaipėdos regione mobiliųjų išvykų metu paimama 43 proc. visų šio regiono donacijų. Panevėžio regione, pastaraisiais metais efektyviau dirbant centro padaliniui Panevėžio mieste, išvykose paimamų donacijų dalis sudarė 73 proc.

2021 metais donorystės kraujo donorystės akcijų / mobiliųjų punktų efektyvumo rodiklis (vidutinis donacijų skaičius paimamas vienoje kraujo donorystės akcijoje / mobiliajame punkte) siekė 34 donacijos / kraujo donorystės akcijoje. Per pastaruosius metus donorystės išvykų efektyvumas nuolat didėjo (nuo 22,3 donac. / išvykai 2015 m. iki 34 donac. / kraujo donorystės akcijoje 2021 m.). 7 paveiksle pateikiama donorystės veiklos išvykose efektyvumo rodiklio dinamika 2015–2021 metais.

7 paveikslas

V SKYRIUS KRAUJO LABORATORINIS IŠTYRIMAS

Pagrindiniai tikslai ir uždaviniai tiriant donorų kraują yra laiku ir kokybiškai iširti visą VŠĮ NKC ir kraujo centro skyriuose paimtą donorų kraują, užtikrinti atliekamų kraujo tyrimų kokybę, tiksliai ir laiku pildyti medicininę dokumentaciją, dirbti tik su aukštos kokybės laboratorine įranga, reagentais, saugiomis vienkartinėmis priemonėmis. Laboratorijose kraujo ištyrimui naudojama ši įranga: imunocheminių tyrimų analizatoriai, hematologiniai analizatoriai, hemoglobino kiekio nustatymo analizatoriai, imunoematologinių tyrimų analizatoriai, nukleino rūgščių tyrimų analizatorius, kaupinių sudarymo instrumentas, automatinis dangtelių nuėmėjas, vandens gryninimo sistema, vienkanalės pipetės dozatoriai, laboratorinės centrifugos. Laboratorinių analizatorių kvalifikavimą, techninę priežiūrą bei remontą atlieka sutartiniai tiekėjai.

Kraujo tyrimai atliekami dviem etapais: pirmajame etape, prieš donaciją, atliekamas pirminis donoro ištyrimas (tiriamas kapiliarinis kraujas) – pirmakarčiams donorams – kiekybinis Hb kiekio ir kraujo grupės pagal ABO, RhD ir Kell antigenus nustatymas, kartotiniams donorams – kiekybinis Hb kiekio nustatymas.

Antrajame etape, po donacijos, tiriamas veninis donoro kraujas. Šiame etape atliekami imunoematologiniai tyrimai: nustatoma kraujo grupė pagal ABO antigenus kryžiniu būdu, RhD antigenas, RhD kategorijos ir variantai, Rh sistemos fenotipas, Kell antigenas, antieritrocitiniai imuniniai antikūnai, tiesioginis Kumbso mėginys (pagal poreikį). Pagal sutartis su ASPĮ atliekami suderinamumo tyrimai.

Kiekvienai kraujo ar kraujo sudėtinių dalių donacijai atliekami serologiniai atrankiniai tyrimai (HBsAg, anti HCV, ŽIV-I ir ŽIV-II antikūnų ir ŽIV-I Ag, anti TP). Serologiškai neigiami donorinio kraujo mėginiai tiriami NRA (nukleino rūgščių amplifikacijos) metodu: ŽIV 1/2 RNR, HCV RNR, HBV DNR, HAV RNR, B19 DNR. Atlikus privalomus kraujo tyrimus ir gavus teigiamus atrankinius tyrimų rezultatus, tesės aktais nustatyta tvarka atliekami patvirtinamieji kraujo tyrimai. ŽIV Ag/Ak, anti HCV, sifilio patvirtinamieji tyrimai bei ŽIV RNR, HBV DNR, HCV RNR kiekybiniai patvirtinamieji tyrimai atliekami Nacionalinėje visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijoje, HBsAg, patvirtinamasis tyrimas atliekamas VŠĮ NKC Kraujo laboratorinio ištyrimo skyriuje.

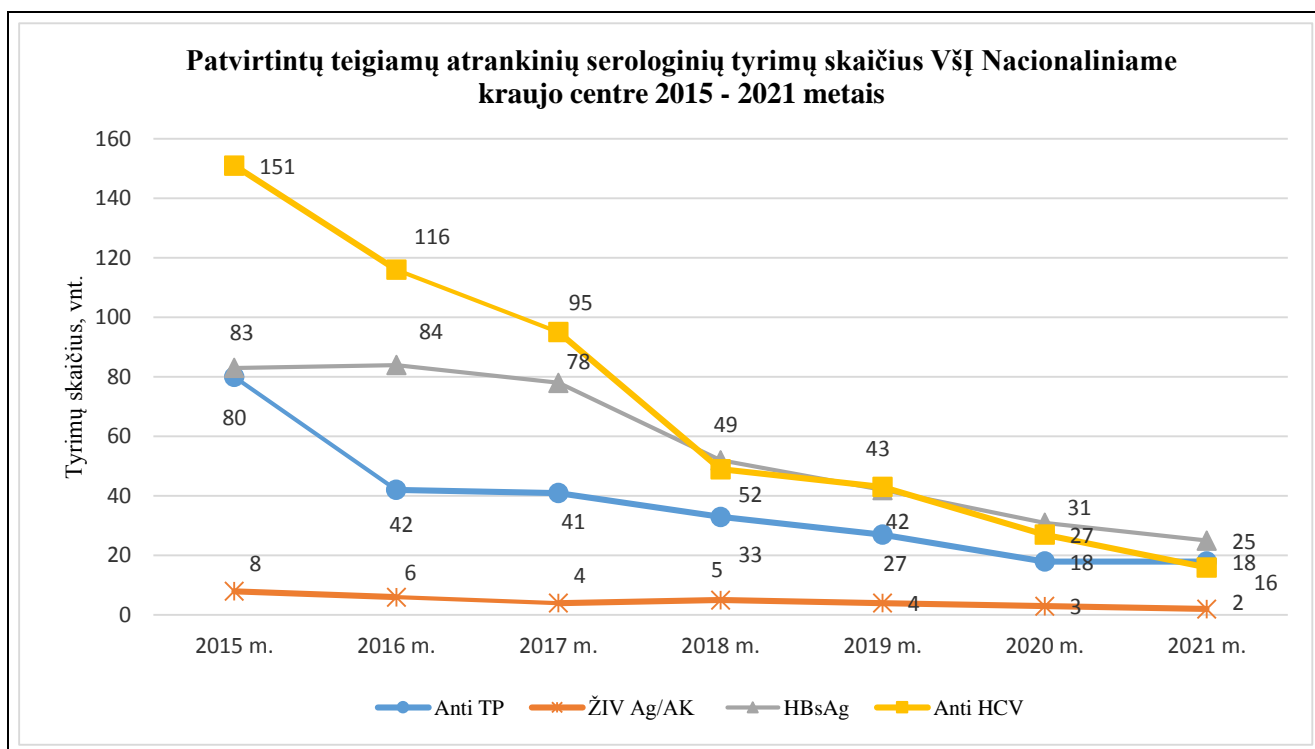
VŠĮ NKC Kraujo komponentų kokybės kontrolės tyrimų laboratorijoje nustatomi šie kraujo ir kraujo komponentų techniniai kokybės parametrai: pH, hemoglobinas, hematokritas, hemolizė, liekamųjų ląstelių kiekis, trombocitai.

2021 metais VŠĮ NKC laboratorijose iš viso buvo atlikta 451 369 įvairių tyrimų: Klinikinėje laboratorijoje – 56 592, Imunoematologijos laboratorijoje – 108 417, Serologinių tyrimų laboratorijoje – 262 365, Molekulinių tyrimų laboratorijoje – 18 604 tyrimai (tyrimai atlikti IDT ir kaupiniuose). 2021 metais Kokybės tyrimų laboratorija atliko 5 391 tyrimą.

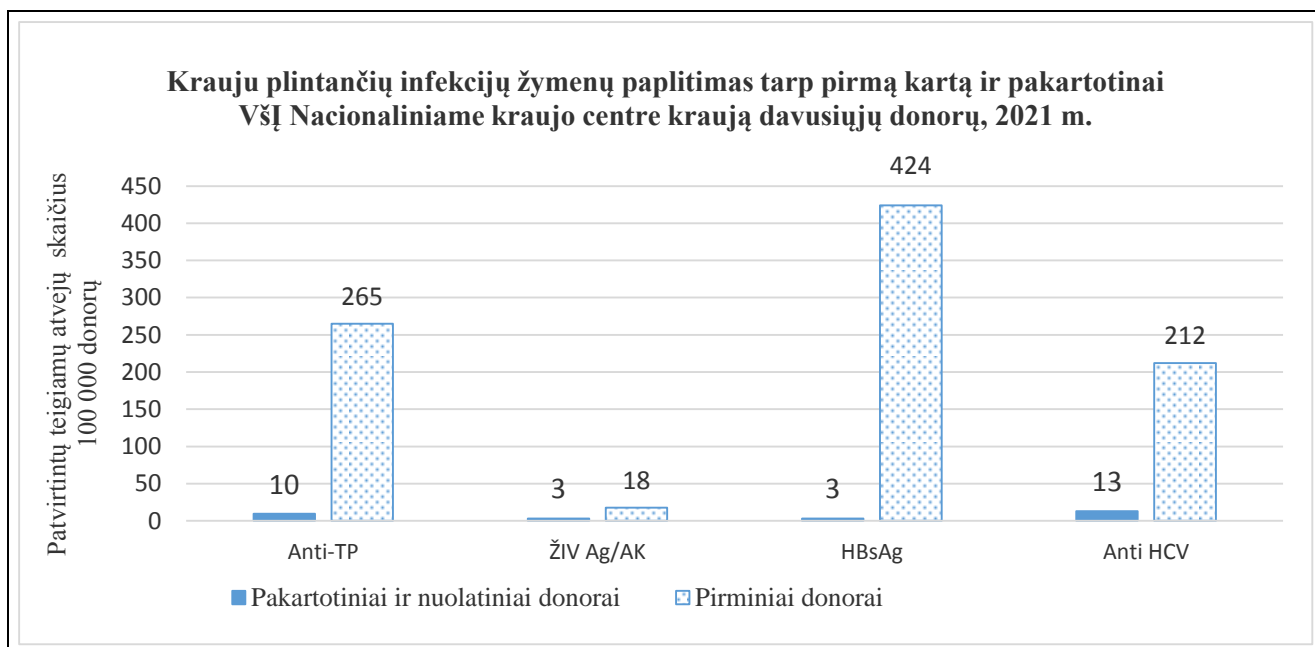
Visuose tyrimų atlikimo etapuose įdiegta kokybės kontrolė: kontroliuojama reagentų kokybė, atliekama tyrimų vidaus kokybės kontrolė. Kraujo laboratorinio ištyrimo skyrius sėkmingai dalyvauja išorinio laboratorijų vertinimo programose: „Labquality” (Suomija), „Instand” (Vokietija), „UK NEQAS” (Didžioji Britanija). Dalyvauja taplaboratorinėje palyginamųjų tyrimų programoje su Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligonine Kauno klinikos.

VŠĮ Nacionalinio kraujo centro Klaipėdos ir Panevėžio skyrių laboratorijose atliekami tik imunoematologiniai kraujo tyrimai donorams prieš kraujo davimą iš kapiliarinio kraujo, kraujo ėminiai dėl visų kitų privalomų donorų kraujo tyrimų ir kraujo komponentų kokybės tyrimų atlikimo pristatomi į VŠĮ NKC Kraujo laboratorinio ištyrimo skyrių.

2015–2021 metų kraujo ar jo sudėtinių dalių donacijų tyrimų dėl infekcijų žymenų rezultatų kitimas teikiamas 8 pav. Iš viso serologiškai patvirtinti teigiami atrankinių tyrimų dėl infekcijų žymenų atvejai 2021 metais sudarė 168 atvejo 100 000 donorų (n=61).

Didžiausią teigiamų patvirtintų atvejų dalį (85 proc.) sudarė atvejai patvirtinti pirmą kartą duodantiems donorams (n=52) (9 pav.).

Pastaba: infekcijų (sifilio, hepatitų C ir B, ŽIV) žymenų paplitimo dažnis – per metus patvirtintų infekcinių žymenų skaičius, tenkantis 100 000 donorų.

Pirmą kartą duodančiųjų donorų tarpe patvirtintų teigiamų serologinių tyrimų nustatoma daugiau nei pakartotinai duodančiųjų tarpe. Ypač didelis hepatito B ir hepatito C infekcijos paplitimo skirtumas pirmą kartą davusiųjų ir nuolat donuojančiųjų žmonių grupėse – pirmą kartą davusiųjų tarpe patvirtintų teigiamų hepatito B infekcijos atvejų paplitimas sudarė 424 atvejų perskaičiavus 100 000 pirmą kartą davusiųjų donorų, nuolatiniam donoram šios infekcijos paplitimas – 3 atvejai 100 000 nuolatinų

donorų. Hepatito C infekcijos paplitimas – 212 atvejų 100 000 pirmą kartą davusiųjų donorų, 13 atvejų 100 000 nuolatinių donorų.

2021 metais kraujo donorams NRA testu nustatytų teigiamų patvirtintų infekcijų žymenų atvejai sudarė 19 atvejų 100 000 donorų (n=7).

VI SKYRIUS

KRAUJO IR KRAUJO KOMPONENTŲ RUOŠIMAS, NURAŠYMAS, IŠDAVIMAS

Ruošiant konservuotą kraują ir jo komponentus, siekiama asmens sveikatos priežiūros įstaigas aprūpinti saugiu krauju ir jo komponentais.

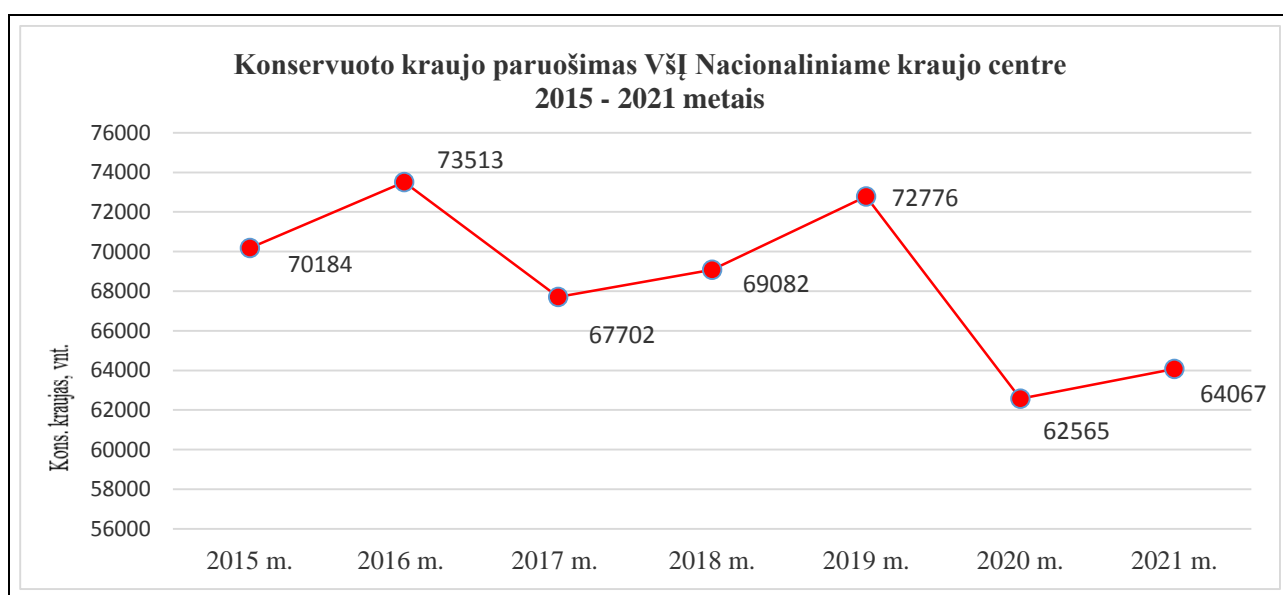
Kraujo ir jo komponentų ruošimo ir kokybės kontrolės reikalavimai patvirtinti LR SAM 2012 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. V-1186 „Dėl Kraujo ir kraujo komponentų ruošimo ir kokybės kontrolės reikalavimų aprašo patvirtinimo“.

VšĮ NKC kraujo komponentų ruošimui naudojama įranga: kraujo ir jo komponentų centrifugavimui naudojamos centrifugos, centrifuguojamų produktų svorio išlyginimui ir kraujo komponentų svėrimui naudojamos svarstyklės, plautų eritrocitų masės ruošimui – laminarinis boksas, taip pat naudojami kraujo maišelių užsandarinimo aparatai, sterilus vamzdelių sujungimo aparatai, kraujo komponentų atskyrimui – automatiniai kraujo komponentų separatoriai, plazmos užšaldymui – šokinio šaldymo šaldikliai, šviežiai šaldytos plazmos laikymui – šaldikliai, eritrocitų laikymui – šaldytuvai, trombocitų laikymui – trombocitų inkubatoriai. Medicininė įranga kvalifikuojama, siekiant užtikrinti reikalavimų kraujo komponentų ruošimui, kokybės kontrolei, saugojimui ir transportavimui, atitinkančių LR SAM 2012 m. gruodžio 19 d. įsakymo Nr. V-1186 „Dėl kraujo ir kraujo komponentų ruošimo ir kokybės kontrolės reikalavimų aprašo patvirtinimo“ nuostatas įgyvendinimą.

Kraujas imamas VšĮ NKC Vilniuje ir kraujo centro skyriuose Klaipėdoje ir Panevėžyje, o taip pat organizuojamose išvykose į kilnojamus ir laikinus mobiliuosius punktus. Trombocitai aferezės būdu imami VšĮ NKC Vilniuje. Autologinio konservuoto kraujo donacijų VšĮ NKC 2021 metais nebuvo.

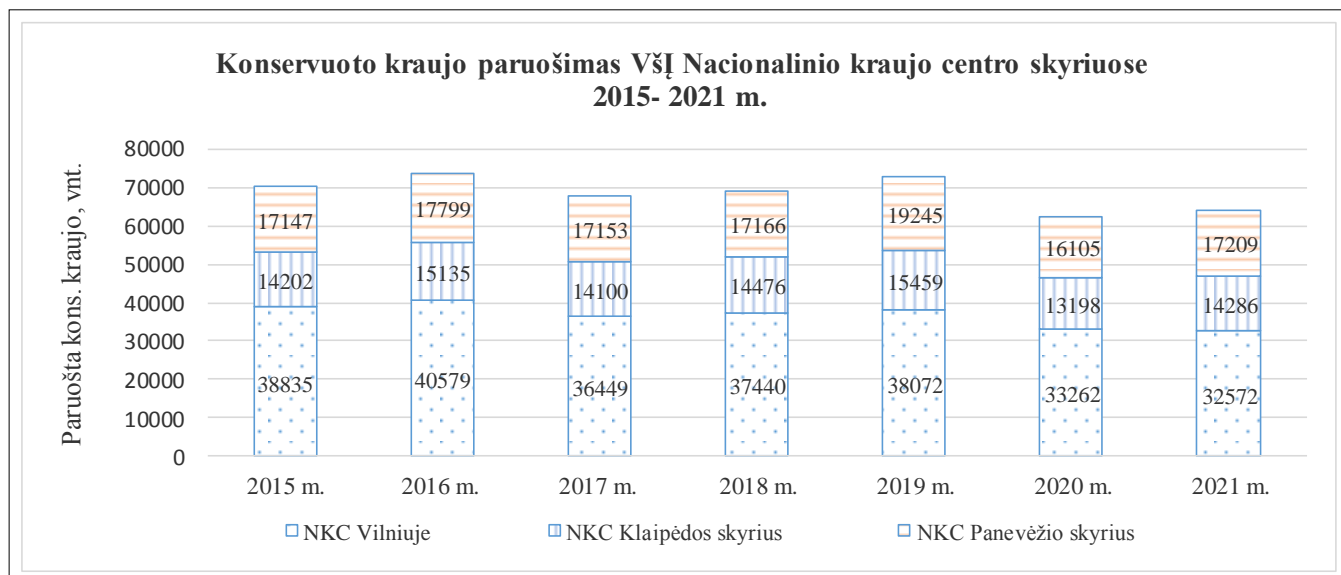
Dėl Covid-19 pandemijos nuo 2020 metų mažėjant donorystės apimtims, labai sumažėjo ir paruošiamo konservuoto kraujo. Iš viso per 2021 metus paruošta 64 067 vnt. konservuoto kraujo, tai 2,4 proc. daugiau, lyginant su praėjusiais metais (duomenys apie VšĮ NKC paruošto konservuoto kraujo kiekį 2015–2021 metais teikiami 10 pav.).

10 paveikslas

Pusė (50,8 proc.) viso konservuoto kraujo buvo paruošta VšĮ NKC Vilniuje, VšĮ NKC Klaipėdos ir Panevėžio skyriuose buvo paruošta atitinkamai 22,3 proc. ir 26,9 proc. surinktų kraujo vienetų (konservuoto kraujo paruošimo VšĮ NKC skyriuose veikla 2015–2021 m. teikiama 11 pav.).

Donorų, kuriems nustatyti teigiami infekcijų žymenų tyrimų rezultatai, konservuotas kraujas ar iš konservuoto kraujo jau pagaminti kraujo komponentai nurašomi ir perduodami sunaikinimui.

Konservuoto kraujo ir iš jo pagamintų komponentų nurašymo priežastys yra teigiami infekcijų žymenų (hepatito B, hepatito C, hepatito A, ŽIV 1/2, sifilio, Parvo B19) rezultatai, rasti imuniniai antieritrocitiniai antikūnai, hemolizė, look – back procedūros taikymas ir kita. VšĮ NKC 2021 metais kaip absoliutus brokas nurašyta 3 vnt. konservuoto kraujo, visais kitais atvejais nurašyti iš konservuoto kraujo jau pagaminti kraujo komponentai (eritrocitai, plazma, trombocitai).

2021 metais VšĮ NKC buvo ruošiami ir asmens sveikatos priežiūros įstaigoms išduodami šie kraujo komponentai: eritrocitai be leukocitų pridėtiniame tirpale, nuplauti eritrocitai, švitinti eritrocitų komponentai, sukauptieji trombocitai, gauti iš konservuoto kraujo, trombocitai, gauti aferezės būdu, be leukocitų, šviežiai šaldyta plazma, krioprecipitatas, sukauptieji trombocitai gauti iš konservuoto kraujo be leukocitų pridėtiniame tirpale. 2020–2021 metais dėl pandeminės situacijos sumažėjus donorystės apimtims ir asmens sveikatos priežiūros įstaigų poreikiui kraujo komponentams, ženkliai mažėjo beveik visų kraujo komponentų pagaminimas ir išdavimas. Duomenys apie kraujo komponentų ruošimą ir išdavimą asmens sveikatos priežiūros įstaigoms pateikti 3 lentelėje.

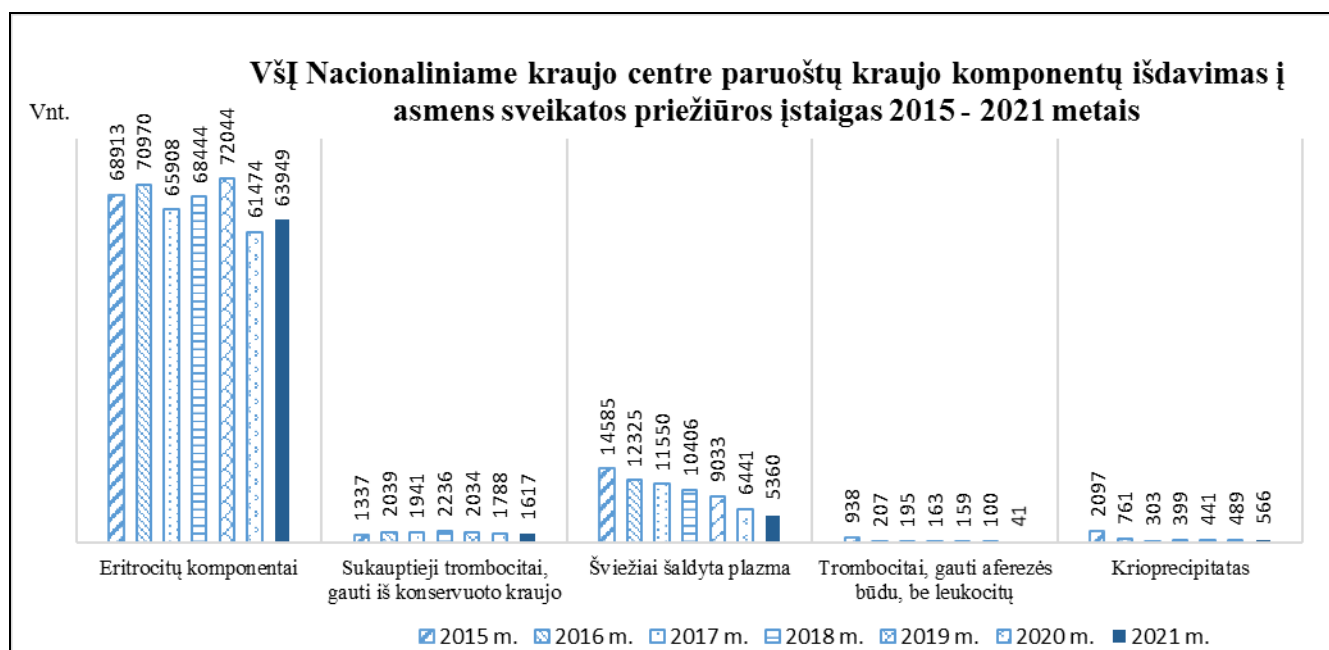

3 lentelė. Kraujo komponentų paruošimas VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir išdavimas į asmens sveikatos priežiūros įstaigas 2019–2021 metais

Kraujo komponento pavadinimas	Pagaminta, vnt.				Išduota į ASPĮ, vnt.			
	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis, 2021/2019 proc.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis, 2021/2019 proc.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Eritrocitai be leukocitų pridėtiniame tirpale	72 371	62143	63715	-12,0	71 936	61352	63913	-11,2
Nuplauti eritrocitai	13	26	21	+61,5	10	21	14	+40,0
Švitinti eritrocitų komponentai	98	101	22	-77,6	98	101	22	-77,6
Sukauptieji trombocitai, gauti iš konservuoto kraujo	2 833	2551	2254	-20,4	1 996	1721	1600	-19,8
Trombocitai, gauti aferezės būdu, be leukocitų	166	109	41	-75,3	148	76	41	-72,3
Švitinti trombocitų komponentai	28	28	-		28	27	-	
Šviežiai šaldyta plazma (taikomas karantinas)	66 087	57244	58462	-11,5	9 024	6441	5360	-40,6
Krioprecipitatas	820	282	823	+0,4	441	489	566	+28,3
Trombocitai gauti aferezės būdu be leukocitų pridėtiniame tirpale	6	2	-		6	2	-	
Sukauptieji trombocitai gauti iš konservuoto kraujo be leukocitų pridėtiniame tirpale	16	64	20	+25,0	15	62	17	+13,3

VšĮ NKC paruoštų ir į asmens sveikatos priežiūros įstaigas išduotų kraujo komponentų kiekių palyginimas 2015–2021 metais matyti 12 pav.

12 paveikslas

Siekiant įvykdyti asmens sveikatos priežiūros įstaigų skubius užsakymus, VšĮ NKC sudaromos įvairių kraujo komponentų atsargos. Neišdavus paruošto kraujo komponento iki jo galiojimo laiko pabaigos, jį tenka nurašyti. Komponentų nurašymų skaičius VšĮ NKC nuolat kontroliuojamas imant tik tuo metu reikiamų kraujo grupių donorų kraują. Nepaisant šių pastangų, visiškai išvengti komponentų nurašymų nepavyksta. Ypač sudėtinga numatyti ir suplanuoti kai kurių kraujo grupių komponentų

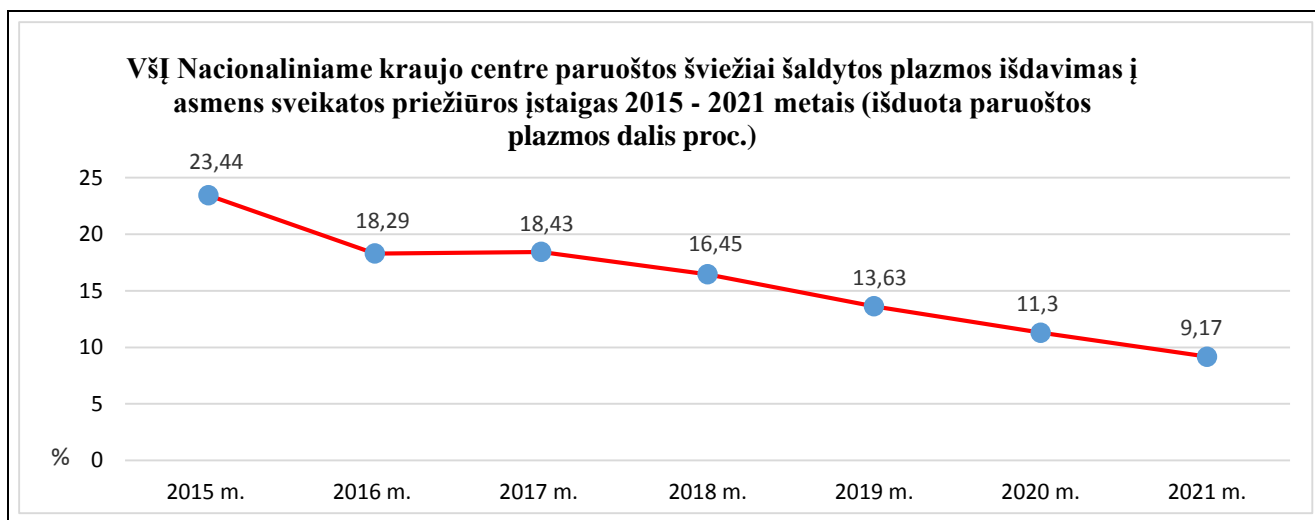
poreikio gydymo įstaigose svyravimus, kaip, pavyzdžiui, retesnių kraujo grupių komponentų ar kraujo komponentų, turinčių Kell antigeną. Kraujo komponentus nurašyti tenka ne tik dėl atsargų, sudaromų skubiems užsakymams vykdyti, nepilno panaudojimo, bet ir dėl kraujo komponentų poreikio planavimo ligoninėse ypatumų. Kraujo komponentų ruošimo planavimas kraujo centre ypač pagerėtų, jeigu gydymo įstaigų užsakymai būtų suplanuojami ir teikiami iš anksto, atsižvelgiant į kraujo komponento ruošimo proceso trukmę.

2021 metais VŠĮ NKC eritrocitų komponentų (eritrocitų be leukocitų pridėtiniame tirpale, nuplautų eritrocitų, švitintų eritrocitų komponentų), nurašymų pasibaigus galiojimo laikui sumažėjo, lyginant su praėjusių metų duomenimis ir jie sudarė 0,07 proc. pagaminto kiekio (pasibaigus galiojimo laikui 2020 m. nurašyta 0,24 proc., 2019 m. nurašyta 0,14 proc. paruoštų eritrocitų komponentų).

Trombocitų (sukauptųjų trombocitų, gautų iš konservuoto kraujo; trombocitų, gautų aferezės būdu, be leukocitų) gamybos apimtys priklauso nuo VŠĮ NKC įsipareigojimų asmens sveikatos priežiūros įstaigoms ir šių įstaigų faktinių užsakymų. Siekiant laiku įvykdyti asmens sveikatos priežiūros įstaigų užsakymus trombocitų komponentams, yra sudaromos pakankamos įvairių kraujo grupių kraujo komponentų atsargos. Šių atsargų kiekį ypač sudėtinga tiksliai suplanuoti, nes trombocitų komponentų galiojimo laikas yra santykinai trumpas (5 paros), o paruošimo procesas nuo kraujo paėmimo iki komponento paruošimo trunka pakankamai ilgai. Trombocitų ruošimo, atsargų planavimo bei asmens sveikatos priežiūros įstaigų užsakymų koordinavimo priemonės, taikytos VŠĮ NKC, buvo pakankamos, kad sukauptųjų trombocitų nurašymas pasibaigus galiojimo laikui išliktų ne didesnis kaip 30 proc. – 2021 m. pasibaigus galiojimo laikui nurašyta 22,6 proc. paruoštų sukauptųjų trombocitų vienetų (2020 m. pasibaigus galiojimo laikui nurašyta 26,4 proc. paruoštų sukauptųjų trombocitų vienetų, 2019 metais nurašymai siekė 23,8 proc.). Aferezės būdu gautų trombocitų nurašymų 2021 metais nebuvo.

Šviežiai šaldytos plazmos perdavimas klinikiniam naudojimui į asmens sveikatos priežiūros įstaigas per pastarąjį dešimtmetį nuolat mažėjo (žiūr. 13 pav.). 2021 metais į gydymo įstaigas išduota 9,17 proc. paruoštos plazmos (2020 m. į gydymo įstaigas išduota 11,3 proc. paruoštos plazmos). VŠĮ NKC įgyvendinant LR SAM 2015 m. rugpjūčio 18 d. įsakymo Nr. V-979 „Dėl plazmos panaudojimo ir kontrolės 2016–2020 metais strateginių kryptių aprašo patvirtinimo“ nuostatas, gydymo tikslams į asmens sveikatos priežiūros įstaigas išduodama plazma, paruošta tik iš donorų vyrų kraujo.

13 paveikslas

VŠĮ NKC paruošta šviežiai šaldyta plazma perduodama į VŠĮ NKC Plazmos saugyklą ir laikoma iki tol, kol bus išduota į gydymo įstaigas arba realizuota, vadovaujantis LR SAM 2004 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. V-78 „Dėl Kraujo ir kraujo komponentų įvežimo į Lietuvos Respubliką ir išvežimo iš jos sąlygų bei tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir LR SAM 2015 m. rugpjūčio 18 d. įsakymu Nr. V-979 „Dėl Plazmos panaudojimo ir kontrolės 2016–2020 metais strateginių kryptių aprašo patvirtinimo“. 2021 metais VŠĮ NKC dėl pasibaigusio galiojimo laiko buvo nurašyta 9 vienetai šviežiai šaldytos plazmos,

194 vienetai šviežiai šaldytos plazmos be leukocitų, dėl kitų priežasčių buvo nurašyta 1 450 vienetų šviežiai šaldytos plazmos. Kitos plazmos nurašymo priežastys: teigiami infekciniai žymenys, kokybės reikalavimų neatitikimas, per mažas tūris, hermetiškumo pažeidimas, „Look back“ procedūros taikymas.

2021 metais VšĮ NKC neturint sutartinių įsipareigojimų aprūpinti asmens sveikatos priežiūros įstaigas šviežiai šaldyta plazma be leukocitų, šio kraujo komponento nebuvo ruošiama.

VII SKYRIUS FARMACINĖ VEIKLA

VšĮ NKC vykdoma farmacinė veikla pagal turimą gamybos licenciją apima plazmos, naudojamos kaip pradinė medžiaga kraujo vaistiniams preparatams gaminti, ruošimą.

Pagrindinis VšĮ NKC tikslas vykdant farmacinę veiklą yra užtikrinti Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo, Geros gamybos praktikos, teisės aktų, reglamentuojančių plazmos, naudojamos kaip pradinė medžiaga kraujo vaistiniams preparatams gaminti, ruošimą, reikalavimų vykdymą.

VšĮ NKC plazmą, naudojamą kaip pradinė medžiaga kraujo vaistiniams preparatams gaminti ruošia 3-jose gamybos vietose: Vilniuje, Klaipėdoje ir Panevėžyje. Visa paruošta plazma perduodama saugojimui į Vilniaus gamybos vietoje esančią Plazmos saugyklą, kur saugoma iki tol, kol bus realizuota, vadovaujantis LR SAM 2004 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. V-78 „Dėl Kraujo ir kraujo komponentų įvežimo į Lietuvos Respubliką ir išvežimo iš jos sąlygų bei tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir LR SAM 2015 m. rugpjūčio 18 d. įsakymu Nr. V-979 „Dėl Plazmos panaudojimo ir kontrolės 2016–2020 metais strateginių kryptių aprašo patvirtinimo“.

VšĮ NKC, vadovaudamasis geros gamybos reikalavimais, kaip tiekėjas, apie 90 proc. pagaminto plazmos kiekio perduoda plazmos frakcionuotojams / kraujo preparatų gamintojams, sudarydamas plazmos pardavimo (tiekimu) sutartis bei kartu vykdydamas pasirašytus susitarimus dėl plazmos, naudojamos kaip pradinė medžiaga kraujo preparatams gaminti, kokybės. 2021 m., vykdant sutartinius įsipareigojimus pagal pasirašytą trišalę sutartį dėl plazmos tiekimu kraujo preparatų gamybai, VšĮ NKC realizavo daugiau nei 27 tonas šviežiai šaldytos plazmos.

2021 metais VšĮ NKC veiklos vietose gerinant plazmos, naudojamos kaip pradinė medžiaga kraujo vaistiniams preparatams gaminti, laikymo procesus, buvo įgyvendinti procesų pakeitimai, susiję su plazmos laikymo sąlygų gerinimu užtikrinant šalčio grandinės palaikymą ir nuoseklumą. Šie pakeitimai buvo inicijuoti vidaus auditų, kuriuos atliko VšĮ NKC direktoriaus įsakymu sudaryta Vidaus medicininio audito grupė. Korekciniai ir prevenciniai veiksmai apėmė plazmos saugojimui skirtos šaldymo įrangos kvalifikavimo, eksploatacijos ir priežiūros procedūras. Įgyvendinus numatytas priemones, gerėja šviežiai šaldytos plazmos atsekamumo užtikrinimas tarpinio saugojimo nuo užšaldymo iki perkėlimo į plazmos saugyklą metu.

VIII SKYRIUS KOKYBĖS KONTROLĖ

Kokybės užtikrinimas – veiklos, vykdomos siekiant užtikrinti kraujo ir jo komponentų numatomą paskirtį atitinkančią kokybę nuo kraujo surinkimo iki paskirstymo per su kokybe susijusių procesų priežiūrą, pagrįstą kraujo donorystės įstaigų kokybės sistemos geros praktikos standartų ir specifikacijų, o taip pat farmacinės geros gamybos praktikos kokybės sistemos reikalavimų, kiek tai susiję su plazmos ruošimu, įgyvendinimu.

Kraujo ir kraujo komponentų kokybės parametrai tikrinami vadovaujantis LR SAM 2012 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. V-1186 „Dėl kraujo ir jo komponentų ruošimo ir kokybės kontrolės reikalavimų aprašo patvirtinimo“.

Kraujo ir kraujo komponentų techninių kokybės parametrų tyrimai atliekami VšĮ NKC Kraujo laboratorinio ištyrimo skyriuje ir išorės papildomų tyrimų laboratorijose rašytinių sutarčių pagrindu, vadovaujantis VšĮ NKC direktoriaus įsakymais patvirtintomis kraujo ir kraujo komponentų kokybės kontrolės instrukcijomis. Kaip medžiaga kraujo ir kraujo komponentų kokybės tyrimams naudojami

kraujo / kraujo komponento vienetai arba vienetų maišelių vamzdelių segmentai.

Kokybės užtikrinimo skyrius analizuoja tuos kraujo ir kraujo komponentų techninius kokybės parametrus, kuriems nustatytas procentinis ar vienetinis mėnesio kontrolės dažnis, seka tendencijas ir kiekvieną mėnesį išrašo kokybės pažymėjimus.

Kraujo ir kraujo komponentų kokybės apžvalga

Kraujo ir kraujo komponentų kokybės techninių parametrų monitoringo procesas aprašytas vidaus kokybės sistemos dokumentuose. Kokybės užtikrinimo skyrius organizuoja kraujo ir kraujo komponentų surinkimo ir gamybos kokybės kontrolę.

Kokybės užtikrinimo skyriuje gauti tyrimų rezultatai registruojami ir analizuojami taikant statistinius metodus, sekamos tendencijos ir vertinama kraujo ir kraujo komponentų surinkimo ir gamybos procesų eiga.

Konservuotas kraujas

VšĮ NKC (Centre ir Klaipėdos ir Panevėžio skyriuose) 2021 metais kraujas buvo surenkamas iš donorų naudojant kraujo maišų tipą viršus – apačia. Po surinkimo konservuotas kraujas buvo atvėsintas iki $+20^{\circ}\text{C}$ – $+24^{\circ}\text{C}$ specialia atvėsavimo įranga ir saugomas iki perdirbimo kontroliuojamose sąlygose iki 24 val.

2021 metais ištirti konservuoto kraujo vienetai 100 % atitiko tūrio 450 ± 50 ml reikalavimą, hemoglobino kiekis vidutiniškai buvo 62,29 g/vnt. (priimtimumo kriterijus ≥ 45 g/vnt).

VšĮ NKC konservuotas kraujas naudojamas kaip žaliava kraujo komponentų gamybai, užtikrinant jo tinkamumą trombocitų ir šviežiai šaldytos plazmos gamybai ir saugomas tik iki 24 valandų, hemolizė saugojimo pabaigoje atitiko šio parametro kokybės priimtimumo kriterijų ir buvo $< 0,8\%$ visuose tirtuose vienetuose.

Eritrocitai be leukocitų pridėtiniame tirpale

Eritrocitai be leukocitų pridėtiniame tirpale buvo ruošiami iš konservuoto kraujo nuėmus trombocitų ir leukocitų sluoksnį ir „in-line“ filtracijos metodu pašalinus didžiąją dalį leukocitų.

2021 metais tirtų eritrocitų be leukocitų pridėtiniame tirpale vienetų kokybės parametrai atitiko kokybės reikalavimus: hemoglobino kiekio priimtimumo kriterijus ≥ 40 g./vnt., vidurkis – 54,3 g/vnt., liekamųjų leukocitų priimtimumo kriterijus $< 1 \times 10^6$ /vnt., vidurkis – $0,05 \times 10^6$ /vnt., hemolizės priimtimumo kriterijus $< 0,8\%$, vidurkis – 0,25%. Statistiškai reikšmingo skirtumo, tarp tirtų Centro, Panevėžio ir Kaipėdos skyrių eritrocitų be leukocitų pridėtiniame tirpale vienetų kokybės rodiklių, nenustatyta.

Nuplauti eritrocitai

Nuplauti eritrocitai VšĮ NKC 2021 metais buvo ruošiami tik Vilniuje ir tik pagal iš asmens sveikatos priežiūros įstaigų gautus užsakymus. Eritrocitai gaminami iš pirminio komponento 3 kartus nuplaunant nuo plazmos ir likutinių ląstelių $+ 4^{\circ}\text{C}$ 0,9 % natrio chlorido tirpalu.

Liekamojo baltymo tyrimas atliekamas išorės papildomų tyrimų laboratorijoje sutartiniu pagrindu. Paruoštų nuplautų eritrocitų bendro baltymo likutis buvo mažiau už viršutinę 0,5 g/vnt. leistiną ribą, vidutiniškai 0,005 g/vnt. išsaugant aukštą hemoglobino kiekį (priimtimumo kriterijus ≥ 40 g/vnt.) vidutiniškai 51,6 g/vnt., hemolizė gamybos proceso pabaigoje vidutiniškai buvo 0,26 % (priimtimumo kriterijus $< 0,8\%$).

Šviežiai šaldyta plazma

Šviežiai šaldyta plazma ruošinama atskiriant plazmą iš konservuoto kraujo iki 24 valandų nuo kraujo paėmimo ir visiškai užšaldant greito užšaldymo įrenginyje žemesnėje nei -30°C temperatūroje per vieną valandą. Tokiu būdu paruoštoje šviežiai šaldytoje plazmoje užtikrinamas ne mažesnis kaip

70 IU VIII faktoriaus kiekis 100 ml plazmos ir panašus kiekis kitų krešėjimo faktorių bei natūralių inhibitorių.

2021 metais tirtų šviežiai šaldytos plazmos ir Plazmos saugykloje ilgiausiai saugotos šviežiai šaldytos plazmos vieneto VIII faktoriaus kiekis (užšaldžius ir atšildžius) atitiko priimtino kriterijus (ne mažiau kaip 70 IU/100 ml), šviežiai paruoštoje plazmoje vidurkis buvo 122,3 IU/100 ml, ilgiausiai saugotoje – 102 IU/100 ml ir atitiko Europos Farmakopėjos straipsnio 01/2007:0853 „Žmogaus plazma frakcionavimui“ reikalavimą.

Bendro baltymo kiekis šviežiai pagamintoje plazmoje buvo aukštesnis už apatinę leistiną ribą (50 g/l), vidurkis 59,28 g/l.

Krioprecipitatas

Komponentas buvo ruošiamas iš šviežiai šaldytos plazmos vieneto, po lėto šviežiai šaldytos plazmos atšildymo ir kieto centrifugavimo atskiriant plazmą be krioprecipitato į atskirą maišėlį. Komponentas naudojamas fibrinogeno kiekybinio ir kokybinio deficito, VIII krešėjimo faktoriaus deficito ir kompleksinio krešėjimo faktorių deficito, esant DIK sindromui, gydymui, jame yra VIII krešėjimo faktoriaus, Wilebrando, XIII krešėjimo faktoriaus, fibrinogeno, fibronektino. 2021 metais krioprecipitatas buvo ruošiamas tik Centre.

Tikrintuose vienetuose VIII faktoriaus ir fibrinogeno kiekis atitiko kokybės reikalavimus, VIII faktorius vidutiniškai 131,43 IU/vnt. (priimtino kriterijus ≥ 70 IU/vnt), fibrinogenas vidutiniškai 325,4 mg/vnt. (priimtino kriterijus ≥ 140 mg/vnt.).

Trombocitai, gauti aferezės būdu, be leukocitų

Komponentas buvo ruošiamas tik turint konkretų gydymo įstaigos užsakymą ir tik Centre, naudojant aferezės įrangą.

2021 metais ruoštų trombocitų, gautų aferezės būdu, be leukocitų tirtų pavyzdžių trombocitų skaičiaus vidurkis buvo $2,78 \times 10^{11}$ (priimtino kriterijus $> 2 \times 10^{11}$), liekamųjų leukocitų vienetė vidurkis $0,07 \times 10^6$ (priimtino kriterijus $< 1 \times 10^6$), pH saugojimo laikotarpio pabaigoje vidurkis 7,2 (priimtino kriterijus $> 6,4$) ir atitiko kokybės reikalavimus.

Sukauptieji trombocitai, gauti iš konservuoto kraujo, be leukocitų ir sukauptieji trombocitai, gauti iš konservuoto kraujo, be leukocitų pridėtiniame tirpale

Sukauptieji trombocitai buvo ruošiami standartizuotu būdu, sukaupiant steriliu būdu tos pačios kraujo grupės (ABO ir Rh D) keturis arba penkis leukocitų ir trombocitų sluoksnius ir užpilant plazma arba pridėtinu tirpalu. Sukauptieji trombocitai, gauti iš konservuoto kraujo, be leukocitų pridėtiniame tirpale buvo ruošiami pagal Asmens sveikatos priežiūros įstaigų užsakymus. 2021 metais tirtų vieneto trombocitų skaičiaus vidurkis buvo $3,25 \times 10^{11}$ (priimtino kriterijus $\geq 2 \times 10^{11}$), liekamųjų leukocitų kiekio vidurkis $0,08 \times 10^6$ /vnt. (priimtino kriterijus $< 1 \times 10^6$ vienetė), pH saugojimo laikotarpio pabaigoje vidurkis – 7,37 (priimtino kriterijus $> 6,4$) ir atitiko kokybės reikalavimus.

Bakteriologinė kraujo ir kraujo komponentų surinkimo ir gamybos proceso kontrolė

VšĮ NKC taikoma bakterinės kontaminacijos prevencija: kraujas iš donoro imamas į kraujo maišų sistemas su papildomu maišeliu pirmųjų 20 ml surinkimui. Eritrocitams, trombocitams yra taikoma leukofiltracija, šviežiai šaldytai plazmai transfuzijoms – karantinavimas.

Donoro rankos odos apnuošimo metodas yra validuotas, slaugytojų atliekamo donoro rankos apnuošimo kokybė yra monitoruojama. 2021 metais monitoringo rezultatai patvirtino tinkamą slaugytojų darbo kokybę apnuošiant donoro ranką.

Kraujo komponentų mikrobiologiniai tyrimai atliekami kraujo komponentų saugojimo pabaigoje ir tyrimams sunaudojamas visas maišas. Tyrimai atliekami išorės papildomų tyrimų licencijuotoje laboratorijoje pagal sutartį.

Medicinių prekių vidinis išleidimas

Reagentai ir medicininės medžiagos, kurios turi lemiamos įtakos ruošiamų kraujo komponentų kokybei ir kurioms būtini serijos kokybės sertifikatai, išleidžiamos vidiniam naudojimui įvertinus išorinės pakuotės, ženklavimo ir kokybės sertifikato duomenų atitiktį. Vertinimą atlieka pagal kompetenciją sandėlininkas, Kokybės užtikrinimo skyriaus vadovas ir Kraujo laboratorinio ištyrimo skyriaus vadovas. Atitinkančios reikalavimus medžiagos ir reagentai ženklinami žalios spalvos lipnia etikete su „KK“ antspaudu.

2021 metais neatitikčių dėl prekių kokybės ir saugojimo reikalavimų pažeidimo nenustatyta.

Neatitikčių analizė

VŠĮ NKC veikia neatitikčių ir nuokrypių, korekcinį ir prevencinių veiksmų valdymo sistema. Sistema aprašyta procedūros apraše PA21-NKC Neatitikčių, nuokrypių, korekcinį ir prevencinių veiksmų valdymas. Tinkamas neatitikčių valdymas yra paslaugų gerinimo būdas. Neatitiktys – tai procesų metu nustatyti trūkumai, klaidos ir paklaidos, teisės aktų, reglamentų ar procedūrų pažeidimai bei nuokrypiai nuo jų, įrangos problemos, netinkamas konfidencialios informacijos naudojimas, klientų, pacientų nusiskundimai.

Proceso vertinimo kriterijai yra atitiktis KDĮ geros praktikos ir farmacinės veiklos geros gamybos praktikos standartų, VŠĮ NKC kokybės vadybos sistemos procedūrų aprašų, instrukcijų ir kitų teisės aktų reikalavimams.

Visos klaidos ir nuokrypiai užfiksuojami dokumentuose ir tiriama, siekiant išsiaiškinti priežastis ir imtis korekcinį ir prevencinių veiksmų.

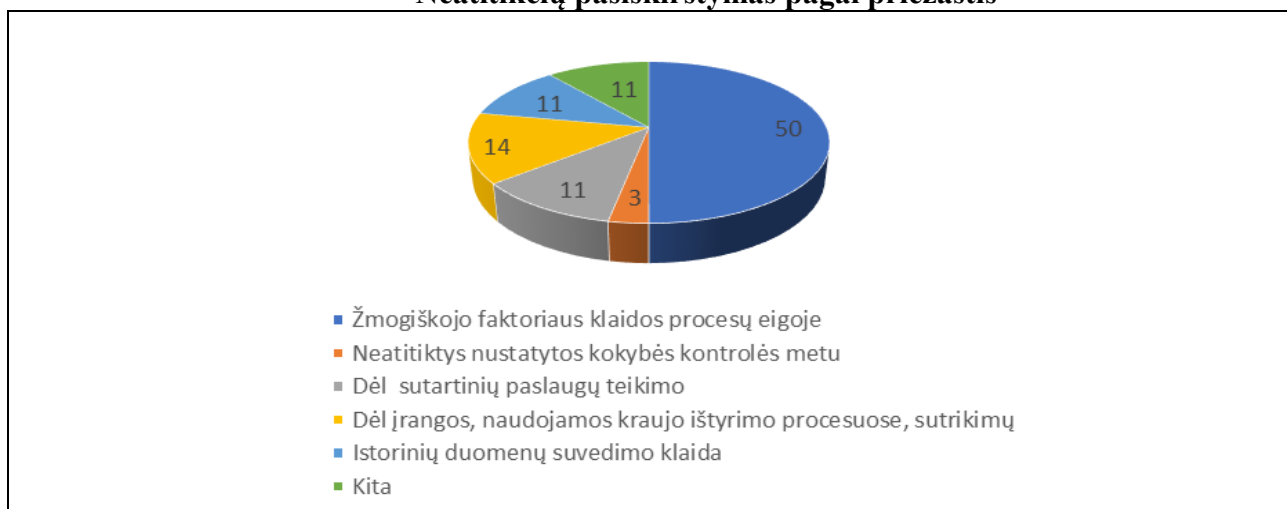
2021 metais neatitikčių dėl skundų iš asmens sveikatos priežiūros įstaigų dėl kraujo komponentų kokybės ir neatitikčių dėl neteisėtų veiksmų su Kraujo donorų registru (KDR) nebuvo.

Visos 2021 metais VŠĮ NKC fiksuotos neatitiktys ir nuokrypiai buvo nustatytos VŠĮ NKC kokybės sistemos vidinių procesų veikimo metu. Kritinių neatitikčių nenustatyta.

Procentinis neatitikčių pasiskirstymas pagal priežastis pateikiamas 14 pav.:

14 paveikslas

Neatitikčių pasiskirstymas pagal priežastis

Visų neatitikčių suplanuoti korekciniai ir prevenciniai veiksmai buvo įgyvendinti. Neatitikčių pasikartojimo nenustatyta.

Kokybės rizikos valdymas

Kokybės rizikos valdymas – tai dalis VŠĮ NKC kokybės sistemos, kuri užtikrina, kad potencialiai nepalankių įvykių procesuose, kurie gali įtakoti žalą donoro / recipientų sveikatai priežastys yra identifikuotos, įvertintas rizikos laipsnis, numatytos rizikos mažinimo priemonės įgyvendintos ir užtikrintas monitoringas. 2021 metais buvo atlikti keturi rizikos įvertinimai, kritinio rizikos laipsnio nustatyta nebuvo:

- dėl vykdomų VŠĮ NKC struktūrinių pakeitimų įtakos kraujo komponentų kokybę užtikrinančių procesų stabilumui ir jų KVS dokumentų atitikčiai teisės aktų reikalavimams. Vykdomi KVS dokumentų pakeitimai sumažina galimas rizikas kraujo komponentų kokybę užtikrinantiems procesams.

- Kraujo ir jo komponentų ruošimo skyriaus Ekspedicijoje įvertintina rizika perkraustant Ekspedicijoje esančią įrangą, skirtą kraujo komponentų saugojimui ir kraujo komponentus bei organizuojant darbą registratūros patalpose. Siūlomos rizikos mažinimo priemonės įgyvendintos.

- Plazmos saugykloje identifikuotos pasibaigusio galiojimo plazmos saugojimo galimos rizikos ir įvertintos nustatytų rizikų veiksmų kritiškumas. Atnaujinus instrukciją, aprašyta pasibaigusio galiojimo plazmos saugojimas Plazmos saugykloje.

- Kraujo laboratorinio ištyrimo skyriuje įvertinta ar per laikotarpį nuo 2019 metų, atlikus rizikos vertinimą kvalifikuotai tėkmės citometrijos sistemai, atsirado naujų rizikų, kurios gali turėti įtakos rezultatų patikimumui. Kvalifikuota sistema veikia tinkamai, rekvalifikavimas nėra būtinas. Rekomenduotos rizikos mažinimo priemonės – stebėti atliekamų tyrimų rezultatų duomenis, analizuojant jų tendencijas.

Pakeitimų valdymo analizė

VŠĮ NKC veikia pakeitimų valdymo sistema, aprašyta procedūros apraše PA23-NKC Pakeitimų valdymas, kuri užtikrina, kad būtų sukaupta pakankamai dokumentais pagrindžiančių įrodymų, kad įrangos, sistemų, medžiagų, procesų pakeitimai leidžia nuolat gaminti kokybės reikalavimus ir patvirtintas specifikacijas atitinkančius kraują ir kraujo komponentus.

Pagrindinės 2021 metais užregistruotų ir įvykdytų pakeitimų priežastys yra susijusios su LR SAM 2020 m. lapkričio 4 d. įsakymo Nr. V-2465 „Dėl Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro 2018 m. rugsėjo 14 d. įsakymo Nr. V-1020 „Dėl VŠĮ Nacionalinio kraujo centro valdymo struktūros ir pareigybių sąrašo tvirtinimo“ pakeitimo reikalavimų vykdymu, procesų veiklos gerinimu, naujos medicininės įrangos ir reagentų įsigijimu, kvalifikavimo / rekvalifikavimo darbų atlikimu, vidaus auditų metu pateiktų rekomendacijų, neatitinkamų korekcinių ir prevencinių veiksmų atlikimu, tikrinančių institucijų išaiškintų trūkumų šalinimu bei pateiktų rekomendacijų įgyvendinimu. Dauguma pakeitimų buvo sudėtiniai, t. y. apimantys kelis procesus. Kai pakeitimai susiję su procedūrų aprašų / instrukcijų keitimu, privalomai į pakeitimą įtraukiami personalo mokymai.

Didžioji dalis pakeitimų Panevėžio ir Klaipėdos skyriuose buvo inicijuoti dėl medicininės įrangos eksploatacijos priežiūros instrukcijų atnaujinimo po įrangos kvalifikavimo / rekvalifikavimo, pareigybių instrukcijų keitimo, veiklos vietos pagrindinės bylos atnaujinimo, pateikiant joje galiojančią aktualią informaciją.

2021 metais VŠĮ NKC buvo inicijuoti 73 pakeitimai.

Visi pakeitimai, kuriais buvo keičiami kokybės vadybos sistemos procedūrų aprašai ir instrukcijos, apimantys veiklą VŠĮ NKC skyriuose, buvo inicijuojami VŠĮ NKC Vilniuje ir koordinuojami Kokybės užtikrinimo skyriaus atsakingų darbuotojų.

Įrangos tinkamumo patvirtinimas ir procesų validavimas

Tinkamumo patvirtinimo ir validavimo principai yra taikomi kraujo surinkimo, komponentų paruošimo, ištyrimo, paskirstymo ir išdavimo procesuose naudojamai įrangai ir procesams vadovaujantis Kraujo donorystės įstaigų geros praktikos ir farmacinės veiklos geros gamybos

praktikos reikalavimais. VšĮ NKC šie veiksmai atliekami pagal procedūros aprašo PA14-NKC Įrangos kvalifikavimas, procesų ir tyrimo metodų validavimas reikalavimus.

Atsižvelgiant į VšĮ NKC finansines galimybes ir turimus išteklius bei personalo kvalifikaciją, kvalifikavimą atlieka VšĮ NKC direktoriaus įsakymu sudaryta Validavimo valdymo grupė ir sutartiniai paslaugų tiekėjai.

Pagrindinis validavimo planas 2021–2022 metams buvo parengtas ir patvirtintas VšĮ NKC direktoriaus įsakymu. Atsižvelgiant į įrangos ar sistemų naudojimą ir skyrių poreikius, Pagrindinis validavimo planas buvo koreguojamas papildant / atsisakant atskirų kvalifikavimo objektų.

2021 metais buvo atliktas kvalifikavimas / rekvalifikavimas 75 kraujo paėmimo, kraujo komponentų atskyrimo, saugojimo ir transportavimo, laboratorinio ištyrimo ir šviežiai šaldytos plazmos saugojimo įrangai, esančiai VšĮ NKC skyriuose.

Kraujo ištyrimo ir rezultatų pateikimo procese atliktas Chemiliuminescentinio anti TP / anti HCV / HbsAg / HIV Ag / Ab tyrimo metodo patikrinimas.

2021 metų Pagrindinis validavimo planas buvo pilnai įvykdytas.

VšĮ Nacionalinio kraujo centro donorų apklausa ir jų pasitenkinimas VšĮ Nacionalinio kraujo centro teikiamomis paslaugomis

Siekiant išsiaiškinti kraujo donorų poreikius ir jų pasitenkinimą VšĮ NKC teikiamomis donorystės paslaugomis, buvo atlikta apklausa, kurios metu kraujo davę žmonės atsakė į anketos klausimus. Donorų apklausos anketą sudarė 9 klausimai, kurie sudaryti taip, kad gavus apibendrintus anketų duomenis, būtų galima įvertinti donorų pasitenkinimo VšĮ NKC dirbančių specialistų darbu lygį, tobulinti donorų aptarnavimą, atsižvelgiant į jų poreikius, išsakytą nuomonę. Iš viso surinkta ir apdorota 534 donorų apklausos anketos.

Gauti apklausos rezultatai rodo, kad visų VšĮ NKC skyrių darbą donorai įvertino teigiamai (kraujo donorų bendras pasitenkinimas VšĮ NKC darbu vertinamas 7 – 10 balų).

Apklausoje tirta, kaip donorai vertina kraujo donorystės proceso eigoje dalyvaujančio personalo profesionalumą. Iš gautų apklausos rezultatų galime daryti išvadą, kad personalas geba sukurti teigiamą psichologinę ir emocinę aplinką. Didžioji dalis apklaustųjų VšĮ NKC dirbančio personalo darbą įvertino labai gerai (90–100 proc.) arba gerai. Panašiai įvertintas personalo dėmesingumas ir pagalba bei suteikiamos informacijos suprantamumas.

Didžioji dalis apklaustųjų VšĮ NKC skirtingų skyrių patalpų švarą ir jaukumą įvertino labai gerai (Vilniuje, Žolyno g. 34) – 100 proc., Vilniuje PC CUP laikinajame mobiliame punkte – 93 proc., Kaune – 91 proc., Klaipėdoje – 90 proc., Panevėžyje – 80 proc., Šiauliuose – 72 proc.).

Siekiant įvertinti esamų kraujo donorų požiūrį į kraujo donorystės įstaigą ir jų polinkį pakartotinai sugrįžti į VšĮ NKC, apklausoje tirta, ar donorai rinktųsi dovanoti kraujo VšĮ NKC dar kartą. Remiantis apklausos rezultatais, dauguma respondentų (Vilniuje Centre – 100 proc., Vilniuje PC CUP mobiliame punkte ir Klaipėdoje – po 99 proc., Kaune bei Panevėžyje ir Šiauliuose – po 97 proc.) atsakė, jog tikrai rinktųsi pakartotinai dovanoti kraujo VšĮ NKC.

Skatinant neatlygintą kraujo donorystę ir siekiant pritraukti naujus žmones tapti donorais bei išlaikyti esamus kraujo donorus, labai svarbi yra donorų teigiamų atsiliepimų sklaida visuomenėje. Respondentų paklausta, ar jie rekomenduotų dovanoti kraujo būtent VšĮ NKC savo artimam žmogui ar draugui. Didžioji dalis (Vilniuje Centre – 100 proc., Vilniuje PC CUP laikinajame mobiliame punkte – 99 proc., Kaune – 97 proc., Klaipėdoje – 96 proc., Panevėžyje ir Šiauliuose – 93 proc.) apklaustųjų atsakė, kad rekomenduotų duoti kraujo VšĮ NKC savo artimiesiems ir draugams.

Apibendrinant visos apklausos rezultatus, galima teigti, kad dauguma apklausoje dalyvavusių žmonių turi teigiamą nuomonę apie įstaigą – palankiai vertina kraujo centro personalo darbą, pagalbą ir dėmesingumą, suteikiamos informacijos suprantamumą. Taip pat, dauguma apklaustųjų labai gerai vertina VšĮ NKC padalinių patalpų švarą ir jaukumą, rinktųsi VšĮ NKC pakartotinei donacijai ir rekomenduotų atvykti į VšĮ NKC padovanoti kraujo savo artimiesiems ir draugams.

IX SKYRIUS AUDITAI IR IŠORINIAI TIKRINIMAI

Vidaus medicininis auditas yra vienas iš matavimo, analizės ir gerinimo procesų, kurio tikslas yra įvertinti Nacionalinio kraujo centro kokybės vadybos sistemos atitiktį Kraujo donorystės įstaigų kokybės sistemos, farmacinės veiklos geros gamybos praktikos, kokybės vadybos sistemos atitinkančios LST EN ISO 9001:2015 standartą reikalavimams ir pačios organizacijos nustatytiems reikalavimams kokybės vadybos sistemai tikslu savalaikiai išsiaiškinti sisteminės spręstinas problemas ir pateikti siūlymus nuolat gerinti kokybės vadybos sistemos rezultatyvumą.

Vidaus medicininiai auditi VŠĮ NKC atliekami vadovaujantis VŠĮ NKC direktoriaus įsakymu patvirtintu procedūros aprašu PA19-NKC Vidaus medicininis auditas. Pagal VŠĮ NKC direktoriaus įsakymu patvirtintą Vidaus medicininį auditų metinį planą, vidaus medicinos auditoriai atliko auditus VŠĮ NKC skyriuose.

Vidaus medicininiai auditi buvo planuojami taip, kad užtikrinti procesų kontrolės periodiškumą ir, atsižvelgiant į procesuose įgyvendintų pakeitimų per metus skaičių, procese nustatytą neatitiktį kritiškumą, taip pat į ankstesnių auditų rezultatus.

Kokybės rizikos valdymo, Neatitiktį, nuokrypių, korekcinių ir prevencinių veiksmų valdymo, Pakeitimų valdymo, Dokumentų ir įrašų valdymo, Personalo valdymo procesų vykdymo kontrolė buvo įtraukiama į kiekvieną audituojamą procesą kaip audito dalis.

2021 metais audituoti pagrindiniai produkto realizavimo ir palaikomieji procesai: Kraujo ištyrimas ir rezultatų pateikimas, Donorų atranka ir kraujo paėmimas, Kraujo komponentų gamyba, saugojimas ir išdavimas, Šviežiai šaldytos plazmos panaudojimas, Kompiuterinės ir programinės įrangos valdymas, Išorės subjektų veiklų, kurios gali turėti įtakos kraujo komponentų kokybei, saugai ar efektyvumui, valdymas.

2021 metais atlikta 11 planinių auditų: 7 Vilniuje ir 4 Klaipėdos ir Panevėžio skyriuose. Auditų metu nustatyta viena neatitiktis, buvo pateikta 13 rekomendacijų ir pasiūlymų gerinimui.

2021 metų Vidaus medicininį auditų planas įvykdytas 100 procentų.

2021 metais VŠĮ NKC buvo atlikti išorinių institucijų tikrinimai (inspektavimai, auditi):

- UAB „Apskaitos ir mokesčių konsultacijos“ specialistai atliko VŠĮ NKC 2020 metų finansinės veiklos auditą;

- Įmonė „Bureau Veritas Certification Lit“ 2021 m. spalio 7–8 d. atliko VŠĮ Nacionalinio kraujo centro kokybės vadybos sistemos pakartotino sertifikavimo auditą pagal tarptautinio standarto ISO 9001:2015 reikalavimus;

- Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerijos Vidaus audito skyrius 2021 m. sausio 19 d. – 2021 m. vasario 22 d. atliko VŠĮ Nacionalinio kraujo centro veiklos vidaus auditą;

- Kraujo vaistinių preparatų gamintojas SPA Kedrion atliko geros gamybos praktikos auditą visose veiklos vietose: Centre – 2021 m. lapkričio 9 d., Panevėžio skyriuje – 2021 m. lapkričio 10 d., Klaipėdos skyriuje – 2021 m. lapkričio 11 d.

X SKYRIUS KORUPCIJOS PREVENCIJA

Skaidrios asmens sveikatos priežiūros įstaigos vardo gavimas jau keletą metų įrašomas kaip vienas iš VŠĮ NKC veiklos rezultatų vertinimo rodiklių, nustatomų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu.

LR SAM 2022 m. kovo 2 d. įsakymu Nr. V-462 „Dėl asmens sveikatos priežiūros įstaigų vertinimo komisijos sudarymo ir vertinimo grafiko patvirtinimo“ sudaryta komisija 2022 m. kovo 15 d. atliko VŠĮ NKC vertinimą už 2021 metus, siekiant nustatyti VŠĮ NKC korupcijos indeksą ir atitiktį skaidrios asmens sveikatos priežiūros įstaigos vardo suteikimo kriterijams. Remiantis atlikto vertinimo rezultatais, VŠĮ NKC 2022 m. balandžio 5 d. LR SAM įsakymu suteiktas Skaidrios asmens sveikatos priežiūros įstaigos vardas.

VšĮ NKC nuolat bei nepertraukiamai taikomos kovos su korupcija priemonės, numatytos Šakinės korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2020–2022 metų programoje, patvirtintoje LR SAM 2020 m. lapkričio 6 d. įsakymu Nr. V-2521 „Dėl Šakinės korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2020–2022 metų programos patvirtinimo“. VšĮ NKC direktoriaus 2021 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. B-173 patvirtinta, kad informacija apie numatomus vykdyti viešuosius pirkimus, ne vėliau nei likus 10 darbo dienų iki skelbimų apie VšĮ NKC numatomus vykdyti viešuosius pirkimus išsiuntimo į Viešųjų pirkimų tarnybą dienos, CPO IS paskelbia VšĮ NKC numatomų vykdyti atvirų konkursų (tarptautinių ir supaprastintų) techninių specifikacijų projektus.

Ilgalaikis VšĮ NKC vykdomos prevencinės veiklos tikslas – VšĮ NKC darbuotojų ir visuomenės pasitikėjimo VšĮ NKC didinimas, ugdant VšĮ NKC administracijos, skyrių vadovų ir darbuotojų antikorupcinį sąmoningumą bei didinant vykdomos veiklos viešumą. Numatoma prioritetinga veikla – korupcijos rizikos veiksnių identifikavimas, valdymas ir pašalinimas.

Siekiant ilgalaikių vykdomos prevencinės veiklos tikslų bei įgyvendinant Korupcijos prevencijos VšĮ NKC programą ir šios programos įgyvendinimo priemonių planą, 2021 m. vasario 23 d. įsakymu Nr. B-51 buvo patvirtintas VšĮ Nacionalinio kraujo centro pareigybių (funkcijų), kurias užimantys (vykdantys) asmenys turi deklaruoti privačius interesus, sąrašas, o taip pat patvirtintas VšĮ Nacionalinio kraujo centro privačių interesų deklaravimo tvarkos aprašas, 2021 m. vasario 23 d. įsakymu Nr. B-52 patvirtintas VšĮ Nacionalinio kraujo centro dovanų, gautų pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, taip pat reprezentacijai skirtų dovanų perdavimo, vertinimo, registravimo, saugojimo ir eksponavimo bei veiksmų, gavus neteisėtą atlygį, tvarkos aprašas, 2021 m. vasario 23 d. įsakymu Nr. B-53 buvo patvirtintas VšĮ Nacionalinio kraujo centro paramos iniciavimo, gavimo ir apskaitos VšĮ Nacionaliniame kraujo centre tvarkos aprašas, 2021 m. gegužės 26 d. įsakymu Nr. B-143 nauja redakcija išdėstyta privačių interesų deklaravimo tvarkos aprašas, kuris papildytas sąrašu veiklos sričių, kuriose didelė tikimybė kilti viešųjų ir privačių interesų konflikto situacijai, 2021 m. rugsėjo 9 d. įsakymu Nr. B-245 patvirtintas (atnaujintas) VšĮ Nacionalinio kraujo centro darbuotojų etikos kodeksas, 2021 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. B-340 patvirtinta VšĮ Nacionalinio kraujo centro atsparumo korupcijai politika.

VšĮ NKC darbuotojams periodiškai, elektroniniu paštu, buvo teikiama mokomoji (metodinė) medžiaga antikorupcijos temomis: Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos organizuoti mokymai „Pranešėjų apsauga Lietuvoje: įstatymo taikymo praktiniai aspektai, STT organizuoti nuotoliniai antikorupciniai mokymai „Korupcijos rizikos viešuosiuose pirkimuose“, STT ir VPT organizuotas renginys „Skaidrumas pirkimo inicijavimo etape“. Taip pat darbuotojams išsiųsta medžiaga (skaidrės) apie esminius Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo pasikeitimus nuo 2022 m. sausio 1 d. Atlikta vykdomų pirkimų stebėseną pagal nurodytus Viešųjų pirkimų tarnybos rekomenduojamus pirkimų vertinimo rodiklius, jie adaptuoti bei vadovaujantis LR SAM 2020 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. V-1651 „Dėl pirkimų vykdytojų sveikatos priežiūros sistemoje viešųjų pirkimų vertinimo rodiklių paviešinimo“ patalpinti VšĮ NKC internetiniame puslapyje <https://kraujodonoryste.lt/veikla/viesieji-pirkimai/>.

XI SKYRIUS VIEŠIEJI PIRKIMAI

Viešųjų pirkimų pagrindinis uždavinys – aprūpinti kraujo centrą donorystės, kraujo ruošimo ir kitų veiklų įgyvendinimui reikalingomis prekėmis, paslaugomis bei darbais, formuojant pirkimų planą ir kontroliuojant jo įgyvendinimą, o taip pat atliekant viešųjų pirkimų procedūras. Viešieji pirkimai vykdomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu, poįstatyminiais teisės aktais, vidaus teisės aktais, reglamentuojančiais viešuosius pirkimus – procedūros aprašu PA11-NKC Pirkimų valdymas, instrukcija I 1/PA11-NKC Viešųjų pirkimų organizavimas ir vykdymas. Pirkimai vykdomi pagal VšĮ NKC direktoriaus įsakymu patvirtintus metinius prekių, paslaugų, darbų pirkimų planus bei atsižvelgiant į įstaigos finansines galimybes.

VšĮ NKC 2021 metais buvo atlikti 6 tarptautiniai ir 24 supaprastinti viešojo pirkimo konkursai, iš jų 6 supaprastintų konkursų pirkimai buvo vykdomi įgyvendinant Neatlygintinos kraujo donorystės propogavimo programą, dar 2 atvirieji ir 2 supaprastintieji pirkimo konkursai buvo paskelbti, bet dėl

įvairių prižasčių sutarčių nebuvo pasirašyta. Įgyvendinus atvirųjų konkursų pirkimo procedūras, buvo nupirkta reagentų donorų kraujui tirti, medicinos priemonių ir įrangos, kraujo komponentų ruošimui reikalingų kraujo maišų sistemų, taip pat pirkti programinės įrangos, įvairių medicinos technikos priežiūros ir remonto paslaugų, kraujo ištyrimo paslaugų.

Įgyvendinant Neatlygintinos kraujo donorystės propogavimo programą, 2021 metais buvo nupirkta neatlygintinos donorystės viešinimo paslaugų, kuponų apsilankyti kino teatre, skirtų dalinti neatlygintiniams donorams, šokolado, pirkti ir paprastojo patalpų remonto darbų. Lėšos, skirtos Neatlygintinai kraujo donorystės propagavimo programai įgyvendinti, buvo panaudotos ir paslaugoms bei prekėms pirkti mažos vertės pirkimo būdu – nupirkta spaudos gamybos ir kitų paslaugų, taip pat suvenyrų donorams su donorystės simbolika (puodeliai, hematogenas, knygos) bei kitų prekių, skirtų donorų renginiams.

Per VšĮ CPO LT įsigyta prekių ir paslaugų 72 821 eurų sumai. Vykdamas mažos vertės pirkimus VšĮ NKC 2021 metais buvo įsigyta įvairių prekių ir paslaugų už 626 525 Eur (su PVM). 2021 metais VšĮ NKC atliko du konsoliduotus pirkimus, įsigyjant vienkartinių medicininių kaukių ir biuro popieriaus. VšĮ NKC iš viso buvo inicijuota 417 paraiškų prekėms bei paslaugoms įsigyti, įvykdyta 99,5 proc. šių paraiškų.

VšĮ NKC 2021 metais taip pat dalyvavo asmens sveikatos priežiūros įstaigų organizuojamuose viešojo pirkimo konkursuose dėl kraujo komponentų tiekimo ir tyrimų atlikimo – pateikti 44 pasiūlymai ligoninėms tiekti VšĮ NKC paruoštus kraujo komponentus.

XII SKYRIUS FINANSINĖ VEIKLA

Buhalterinė apskaita VšĮ NKC tvarkoma vadovaujantis LR viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, LR buhalterinės apskaitos įstatymu bei kitų galiojančių teisės aktų reikalavimais. VšĮ NKC finansinė apskaita tvarkoma pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (VSAFAS). 2021 metais buvo parengti ir laiku pateikti finansinių ataskaitų rinkiniai, mėnesio pajamų mokesčio nuo A klasės pajamų deklaracijos, PSDF biudžeto išlaidų vykdymo ataskaita, rengiami ir į Finansų ministerijos naudojamą viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinę sistemą (VSAKIS) teikiami metinis finansinių ataskaitų rinkinys, pajamų ir sąnaudų sąskaitų apyvartos mėnesio duomenys, derinamos apyvartos ir skolos su kiekviena asmens sveikatos priežiūros įstaiga ir kt., atlikta metinė viso turto ir įsipareigojimų inventorizacija.

2021 metais VšĮ NKC pagrindinės veiklos pajamos sudarė 7 077,721 tūkst. eurų, iš jų:

- finansavimo pajamos iš valstybės biudžeto – 237,941 tūkst. eurų;
- finansavimo pajamos iš ES, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų lėšų – 170,916 tūkst. eurų;
- finansavimo pajamos iš kitų finansavimo šaltinių – 718,092 tūkst. eurų;
- pagrindinės veiklos kitos pajamos – 5 950,772 tūkst. eurų.

Finansavimo pajamos iš valstybės biudžeto sudaro: panaudotos lėšos gautos dėl patirtų išlaidų už skiepijimą nuo COVID-19 ligos – 94,129 tūkst. eurų; panaudotos neatlygintinai gautos atsargos (vakcina nuo COVID-19 ligos ir skiepijimui skirtos priemonės) – 143,812 tūkst. eurų.

Finansavimo pajamas iš kitų finansavimo šaltinių sudaro: panaudotos lėšos neatlygintinai donorystei propaguoti, gautos iš PSDF – 640,000 tūkst. eurų; panaudota gauta parama – 40,982 tūkst. eurų, ilgalaikio turto įsigyto iš paramos lėšų nusidėvėjimas – 37,110 tūkst. eurų.

VšĮ NKC pagrindinės veiklos pajamų reikšmingą dalį sudaro pajamos už gydymo įstaigoms pateiktus kraujo komponentus – 5 927,385 tūkst. eurų, pajamos už fiziniams ir juridiniams asmenims atliktas kraujo ištyrimo paslaugas – 23,387 tūkst. eurų.

VšĮ NKC kitos veiklos pajamos sudaro 3 045,463 tūkst. eurų.

2021 metais VšĮ NKC gavo paramos maisto produktais, kurie buvo skirti donorams: mineralinio vandens (UAB Birštono mineraliniai vandenys ir Ko, vertė 3 065,95 eurai), žemės riešutų kremas (UAB Estrella Baltics, vertė 5 924,16 eurai), maltos kavos ir arbatos (UAB Mainai & Co, vertė 299,40 eurų). Taip pat buvo gauta parama kitomis prekėmis: dovanų kuponų (UAB Smagus, vertė 36 000,00 eurų).

VšĮ NKC pagrindinės veiklos sąnaudos 2021 metais sudarė 7 482,223 tūkst. eurų.
 VšĮ NKC 2021 metų apskaičiuotasis grynasis perviršis sudarė 2 083,206 tūkst. eurų.
 VšĮ NKC 2021 metų veiklos sąnaudų struktūra pateikta 4 lentelėje.

4 lentelė. VšĮ Nacionalinio kraujo centro 2021 metų veiklos rezultatų ataskaitos duomenys

Eil. Nr.	Pavadinimas	Suma, tūkst. eurų
1	2	3
1.	Pagrindinės veiklos pajamos	7 077,721
2.	Pagrindinės veiklos sąnaudos iš viso, iš jų:	-7 482,223
2.1.	Darbuotojų darbo užmokestis ir socialinis draudimas	-1 686,975
2.2.	Ilgalaikio turto nusidėvėjimas (amortizacija)	-156,083
2.3.	Komunalinės paslaugos ir ryšiai	-169,226
2.4.	Komandiruotės	-3,056
2.5.	Transportas	-64,452
1	2	3
2.6.	Kvalifikacijos kėlimas	-7,748
2.7.	Paprastasis remontas ir eksploatacija	-26,655
2.8.	Nuvertėjimas ir nurašyta sumų	-4,172
2.9.	Sunaudotų ir parduotų atsargų savikaina	-4 173,318
2.10.	Nuoma	-138,736
2.11.	Kitos paslaugos	-169,723
2.12.	Kita (neatlygintinai kraujo donorystei propaguoti skirtos lėšos, parama ir kt.)	-882,079
3.	Pagrindinės veiklos perviršis ar deficitas	-404,502
4.	Kitos veiklos rezultatas	2 484,068
4.1.	Kitos veiklos pajamos	3 045,463
4.2.	Kitos veiklos sąnaudos	-561,395
5.	Finansinės ir investicinės veiklos rezultatas	3,640
6.	Grynasis perviršis ar deficitas (+/-)	2 083,206

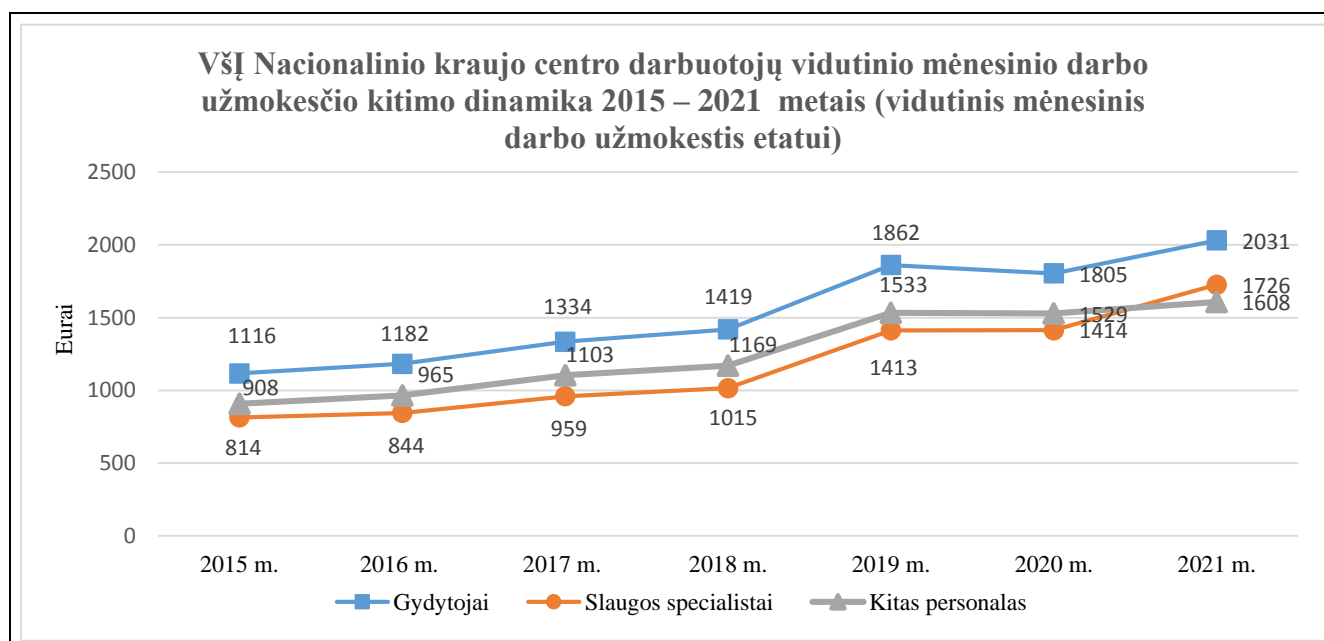
VšĮ NKC sąnaudos darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui sudarė 22,55 proc. pagrindinės veiklos sąnaudų, dalis darbo užmokesčio išlaidų ir socialinio draudimo įmokų, apimančių darbuotojų, tiesiogiai dalyvaujančių produkcijos gamyboje, darbo užmokestį priskirtos prie pagamintų atsargų savikainos.

2021 metais, lyginant su praėjusiais metais, didėjo gydytojų ir kito personalo vidutinis mėnesinis darbo užmokestis etatui (žiūr. 5 lentelę), ženkliausiai išaugo slaugos personalo darbo užmokestis. Pastaruosius penkerius metus VšĮ NKC darbuotojų darbo užmokestis nuolat didėjo (žiūr. 15 pav.).

5 lentelė. Duomenys apie VšĮ Nacionalinio kraujo centro darbuotojų vidutinį mėnesinį darbo užmokestį 2019 – 2021 metais

Eil. Nr.	Profesijos pavadinimas	Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis etatui, eurai			Pokytis 2021 m. lyginant su 2020 m., proc.
		2019 metai	2020 metai	2021 metai	
1.	Gydytojai	1862,0	1805,0	2031,0	+12,5
2.	Slaugos specialistai	1413,0	1414,0	1726,0	+22,1
3.	Kitas personalas	1533,0	1529,0	1608,0	+5,2

15 paveikslas

Pastaba. 2019 metais buvo įgyvendinti darbo užmokesčio apmokestinimo pakeitimai, bruto darbo užmokestį perskaičiuojant jį padidinus 1,289 karto.

VšĮ NKC 2021 metais įvedė į eksploataciją ilgalaikio turto už 321.240,00 eurų. Perleisto ilgalaikio turto nebuvo.

VšĮ NKC dalininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija. 2021 metais jokių dalininko įnašų į VšĮ NKC biudžetą nebuvo, taip pat nebuvo ir išlaidų išmokoms su viešosios įstaigos dalininku susijusiems asmenims.

VšĮ NKC yra patariamasis organas – Stebėtojų taryba, kitų kolegialių organų VšĮ NKC nėra. 2021 metais nebuvo jokių išlaidų kolegialių organų narių darbo užmokesčiui bei kitoms kolegialių organų narių išmokoms. VšĮ NKC Stebėtojų tarybos nariams taip pat išlaidų nebuvo.

Vykdam sutartį su Vilniaus teritorine ligonių kasa dėl Neatlygintinos kraujo donorystės propogavimo programos finansavimo, neatlygintinos kraujo donorystės skatinimo priemonėms bei paslaugoms įsigyti VšĮ NKC 2021 metais buvo panaudota 640,000 tūkst. eurų. 2021 metais VšĮ NKC buvo plėtojama neatlygintinos donorystės veikla, todėl išlaidų kraujo ir jo sudėtinių dalių donorų kompensacijoms nebuvo.

XIII SKYRIUS
VŠĮ NACIONALINIAM KRAUJO CENTRUI NUSTATYTŲ
2021 METŲ VEIKLOS SIEKTINŲ UŽDUOČIŲ ĮVYKDYMO ATASKAITA

VŠĮ NKC veiklos rezultatų vertinimo rodiklių 2021 metais siektinos reikšmės buvo patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2021 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. V-1964 “Dėl Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos viešųjų ir biudžetinių įstaigų, teikiančių asmens sveikatos priežiūros paslaugas, veiklos rezultatų vertinimo rodiklių 2021 metų siektinų reikšmių patvirtinimo”. VŠĮ NKC priskirtas respublikos lygmens Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos viešosioms įstaigoms

2021 m. VŠĮ NKC nustatytų veiklos užduočių įvykdymas apibendrintas 6 lentelėje.

6 lentelė. Duomenys apie 2021 m. VŠĮ Nacionaliniam kraujo centrui nustatytų veiklos siektinų užduočių įvykdymą

Eil. Nr.	Veiklos rezultatų vertinimo rodikliai (toliau – rodiklis)	Siektina reikšmė 2021 m.	Siektinos reikšmės <u>įvykdymas</u> 2021 m.	Pastabos
1	2	3	4	5
I. Veiklos finansinių rezultatų vertinimo rodikliai:				
1.	Įstaigos praėjusių metų veiklos rezultatų ataskaitoje nurodytas pajamų ir sąnaudų skirtumas (grynasis perviršis ar deficitas)	Būti nenuostolingai	<u>Įvykdyta:</u> 2021 metų apskaičiuotas grynasis perviršis yra 2 083 206,07 eurų	VŠĮ NKC 2021 m. pajamos iš viso sudarė 10 122 234,40 eurų VŠĮ NKC 2021 m. sąnaudos iš viso sudarė 8 039 028,33 eurų (10 122 234,40 – 8 039 028,33 = + 2 083 206,07). VŠĮ NKC pajamas sudaro lėšos, gautos už asmens sveikatos priežiūros įstaigoms parduotus kraujo komponentus, atliktus tyrimus, lėšos, gautos pardavus perteklinę, gydymo tikslams nepanaudotą šviežiai šaldytą plazmą, taip pat lėšos, kurias VŠĮ NKC gavo už bendrosios praktikos slaugos paslaugų teikimą (skiepijimą nuo COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) bei lėšos, gautos už VŠĮ NKC dalyvavimą tarptautiniuose projektuose.
2.	Įstaigos sąnaudų darbo užmokesčiui dalis	Valstybės institucijoms skyrus papildomų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų asmens sveikatos priežiūros paslaugoms	VŠĮ NKC <u>negauna</u> Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų asmens sveikatos priežiūros paslaugoms	VŠĮ NKC pagrindinės veiklos pajamas sudaro lėšos už asmens sveikatos priežiūros įstaigoms parduotus kraujo komponentus, kuriuos ASPĮ įsigyja skelbdamos kraujo komponentų viešojo pirkimo konkursus ir su konkursą laimėjusia kraujo donorystės įstaiga sudarydamos kraujo komponentų pirkimo – pardavimo sutartis.

1	2	3	4	5
		apmokėti ir rekomedavus jas nukreipti sveikatos priežiūros specialistų darbo užmokesčiui didinti, ne mažiau kaip 85 proc. nurodytų lėšų panaudojamos darbo užmokesčiui didinti	apmokėti, taip pat <u>negauna</u> papildomų lėšų sveikatos priežiūros specialistų darbo užmokesčiui didinti	VšĮ NKC lėšų kraujo donorystės veiklos organizavimui ir vykdymui, darbuotojų darbo užmokesčiui bei tikslinių lėšų sveikatos priežiūros specialistų, teikiančių asmens sveikatos priežiūros paslaugas, darbo užmokesčiui didinti niekada nėra gavęs, jų negavo ir 2021 metais. VšĮ NKC pagal sutartį su Vilniaus teritorine ligonių kasa gauna tik tikslines lėšas kraujo donorų kompensacijoms bei neatlygintinai kraujo donorystei propaguoti. Nežiūrint į tai, kad VšĮ NKC papildomų lėšų sveikatos priežiūros specialistų darbo užmokesčiui didinti negauna, nuo 2021 m. liepos 1 dienos 10,0 proc. buvo padidintas visų VšĮ NKC darbuotojų darbo užmokestis, nurodytu procentu padidinus pagrindinio darbo užmokesčio pastoviosios dalies koeficiento vertę.
3.	Ištaigos sąnaudų valdymo išlaidoms dalis	Ištaigos sąnaudų valdymo išlaidoms dalis ne daugiau kaip 1,72 proc.	<u>Ivykdyta:</u> VšĮ NKC valdymo išlaidoms dalis 2021 metais sudarė 1,41 proc. nuo pagrindinės ir kitos ištaigos veiklos sąnaudų	VšĮ NKC valdymo darbuotojų per 2021 metus patirtų išlaidų suma sudarė 113 409,45 eurų. VšĮ NKC 2021 metų pagrindinės veiklos ir kitos veiklos sąnaudos sudarė 8 039 028,33 eurų. $(113\ 409,45 : 8\ 039\ 028,33 \times 100 \% = 1,41)$.
4.	Ištaigos finansinių įsipareigojimų dalis nuo metinio ištaigos biudžeto	Įsipareigojimų koeficientas ne didesnis kaip 0,12	<u>Ivykdyta:</u> VšĮ NKC apskaičiuotas įsipareigojimų koeficientas yra 0,056	VšĮ NKC 2021 metų įsipareigojimai sudarė 452 861,83 eurų. VšĮ NKC 2021 metų sąnaudos sudarė 8 039 028,33 eurų. $(452\ 861,83 : 8\ 039\ 028,33 = 0,056)$.
5.	Papildomų finansavimo šaltinių pritraukimas	ASPI per pastaruosius 3 m. yra pasirašiusi bent vieną sutartį dėl dalyvavimo projekte, iš kurio gauna papildomą finansavimą	<u>Ivykdyta</u>	1. Dalyvavimas tarptautiniuose projektuose. 1.1. Europos Sąjungos Dvynių projektas Nr. GE 18 ENI HE 01 19 „Kraujo saugos sistemos stiprinimas Gruzijoje“ (angl. “Strengthening Blood Safety System in Georgia”) pagal 2019 m. pasirašytą sutartį (Twinning Grant Contract Nr. ENI/2019/411554/8-301). 1.2. Europos Sąjungos Dvynių projektas Nr. SR 18 IPA HE 01 20 „Parama stiprinant atitinkamų institucijų gebėjimus žmogaus kilmės medžiagų (SoHO) sistemoje“ (angl. „Support in strengthening of the capacities of relevant institutions within the substances of human origins (SoHo) system”) pagal 2021 m. pasirašytą sutartį (Twinning Grant Contract Nr. SR 18 IPA HE 01 20/48-00-00131/2019-28). 2. Bendrosios praktikos slaugos paslaugų teikimas (skiepijimas nuo COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) bei mėginių

1	2	3	4	5
				paėmimas) – už šių paslaugų suteikimą VŠĮ Nacionalinis kraujo centras 2021 metais gavo 94 128,74 eurų.
II. Veiklos rezultatų vertinimo rodikliai:				
1.	Pacientų pasitenkinimo įstaigos teikiamomis asmens sveikatos priežiūros paslaugomis lygis, tai yra pacientų teigiamai įvertintų įstaigoje suteiktų paslaugų skaičiaus dalis nuo visų per metus įstaigoje suteiktų asmens sveikatos priežiūros paslaugų skaičiaus pagal sveikatos apsaugos ministro nustatytas paslaugų grupes	Pacientų pasitenkinimo ASPĮ teikiamomis asmens sveikatos priežiūros paslaugomis lygis ne mažiau kaip 0,8 balo	Ivykdyta: Donorų pasitenkinimo VŠĮ Nacionalinio kraujo centro teikiamomis asmens sveikatos priežiūros (kraujo donorystės) paslaugomis lygis – 1 balas Asmens sveikatos priežiūros įstaigų pasitenkinimo apsirūpinant VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre paruoštais kraujo komponentais lygis – 1 balas	<p>1. VŠĮ NKC, vykdydamas kraujo donorystės veiklą, priima asmenis / donorus, pageidaujančius duoti kraujo ar jo sudėtinių dalių.</p> <p>Siekiant gerinti teikiamų paslaugų kokybę, gauti grįžtamąjį ryšį iš donorų, taip pat sužinoti donorų lūkesčius ir įvertinti donorų pasitenkinimą kraujo centro teikiamomis kraujo donorystės paslaugomis, VŠĮ NKC 2021 metais, taip pat ir kiekvienais ankstesniais metais, vykdė donorų apklausą anketavimo būdu.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad VŠĮ NKC 2021 metais kraujo ir jo sudėtinių dalių davė daugiau nei 36 tūkst. donorų, buvo apklausama reprezentatyvi donorų skaičiaus imtis.</p> <p>Iš viso gautos 542 tinkamai užpildytos donorų apklausos anketos ir visose šiose anketose donorai pasitenkinimą VŠĮ NKC teikiamomis paslaugomis įvertino teigiamai.</p> <p>2. Siekiant nuolat gerinti teikiamų paslaugų kokybę, gauti grįžtamąjį ryšį iš VŠĮ NKC klientų – asmens sveikatos priežiūros įstaigų (toliau – ASPĮ), kurioms VŠĮ NKC teikia kraują ir kraujo komponentus, anketavimo būdu 2021 metais buvo atlikta ASPĮ apklausa. Užpildytos apklausos anketos gautos iš 42 ASPĮ. ASPĮ pateikti atsakymai į anketos klausimus rodo, kad ASPĮ tenkina kraujo centro teikiamų paslaugų asortimentas ir kokybę, sutartiniai įsipareigojimai vykdomi laiku ir tinkamai, suprantamai ir kompetentingai atsakoma į užklausas ir kita.</p>
2.	Įstaigoje taikomos kovos su korupcija priemonės, numatytos sveikatos apsaugos ministro tvirtinamoje Sveikatos priežiūros srities korupcijos prevencijos programoje	Asmens sveikatos priežiūros įstaiga įtraukta į Skaidrių asmens sveikatos priežiūros įstaigų sąrašą		<p>VŠĮ NKC nuolat bei nepertraukiamai taikomos kovos su korupcija priemonės, numatytos Šakinės korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2020–2022 metų programoje, patvirtintoje LR SAM 2020 m. lapkričio 6 d. įsakymu Nr. V-2521 „Dėl Šakinės korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2020–2022 metų programos patvirtinimo“.</p> <p>VŠĮ NKC Skaidrios asmens sveikatos priežiūros įstaigos vardas buvo suteiktas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. kovo 13 d. įsakymu Nr. V-362 „Dėl Skaidrių asmens sveikatos priežiūros įstaigų sąrašo patvirtinimo“.</p> <p>2021 metais VŠĮ NKC nustatė korupcijos indeksą ir atitiktį skaidrios asmens sveikatos priežiūros įstaigos vardo suteikimo kriterijams, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2021 m.</p>

1	2	3	4	5
				<p>balandžio 2 d. įsakymu Nr.V-702 „Dėl skaidrių asmens sveikatos priežiūros įstaigų, kandidačių gauti skaidrios asmens sveikatos priežiūros įstaigos vardą ir asmens sveikatos priežiūros įstaigų, turinčių korupcijos rizikos veiksnių, sąrašo patvirtinimo“, VŠĮ NKC į kandidačių gauti skaidrios asmens sveikatos priežiūros įstaigos vardą, sąrašą.</p> <p>2022 m. sausio mėn. buvo kreiptasi į Sveikatos apsaugos ministerijos Antikorupcijos ir atitikties skyrių, prašant pateikti informaciją, kada bus atliekamas VŠĮ NKC vertinimas už 2021 metus, siekiant nustatyti VŠĮ NKC korupcijos indeksą ir atitiktį skaidrios asmens sveikatos priežiūros įstaigos vardo suteikimo kriterijams – buvo gautas atsakymas, kad vertinamų įstaigų grafiką ketinama sudaryti vasario mėnesį.</p> <p>VŠĮ NKC suteiktas skaidrios asmens sveikatos priežiūros įstaigos vardas (patvirtinta Sveikatos apsaugos ministro 2022 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. V-1696 „Dėl skaidrių asmens sveikatos priežiūros įstaigų sąrašo patvirtinimo“).</p>
3.	<p>Informacinių technologijų diegimo ir plėtos lygis (pacientų elektroninės registracijos sistema, įstaigos interneto svetainės išsamumas, darbuotojų darbo krūvio apskaita, įstaigos dalyvavimo elektroninėje sveikatos sistemoje mastas)</p>	<p>Patvirtinta ASPĮ naudojamos informacinės sistemos infrastruktūros saugumo dokumentacija</p>	<p><u>Ivykdyta</u></p>	<p>VŠĮ NKC direktoriaus 2021 m. sausio 14 d. įsakymu Nr. B-17 „Dėl VŠĮ Nacionalinio kraujo centro dokumentų, reikalingų įgyvendinant bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą, patvirtinimo ir saugos specialisto paskyrimo“ patvirtinta:</p> <ol style="list-style-type: none"> VŠĮ Nacionalinio kraujo centro informacinių ir komunikacinių technologijų naudojimo bei darbuotojų stebėsenos ir kontrolės darbo vietoje tvarkos aprašas. VŠĮ Nacionalinio kraujo centro duomenų tvarkymo informacinės sistemos veiklos tęstinumo valdymo planas.
<p>III. Papildomi veiklos rezultatų vertinimo rodikliai:</p>				
1.	<p>Kritinis likvidumo rodiklis</p>	<p>Ne mažiau kaip 0,8</p>	<p><u>Ivykdyta:</u> VŠĮ NKC 2021 metų kritinis likvidumo rodiklis yra 8,25</p>	<p>VŠĮ NKC likvidaus trumpalaikio turto (išankstiniai mokėjimai, per vienus metus gautinos sumos, trumpalaikės investicijos, pinigai ir pinigų ekvivalentai) vertė 2021 metais sudarė 3 734 709,28 eurų.</p> <p>VŠĮ NKC trumpalaikių įsipareigojimų vertė 2021 metais sudarė 452 861,83 eurų. (3 734 709,28 : 452 861,83 = 8,25).</p> <p>VŠĮ NKC mokumas užtikrinamas pakankamai.</p>

1	2	3	4	5
2.	Konsoliduotų viešųjų pirkimų skaičius	Ne mažiau kaip 2	<u>Ivykdyta:</u> VšĮ NKC 2021 metais įvykdė 2 konsoliduotus viešuosius pirkimus	<p>1. VšĮ NKC 2021 m. rugsėjo 15 d. raštu Nr. 7-472 „Įgaliojimas atlikti biuro popieriaus viešojo pirkimo procedūras iki sutarties sudarymo“ (pridedama, 1 lapas) įgaliojo VšĮ Varėnos ligoninę organizuoti konsoliduotą biuro popieriaus pirkimą per CPO LT elektroninį katalogą.</p> <p>Įvykdžius šį pirkimą, VšĮ NKC su UAB „Novakopa“ sudarė sutartį Nr. CPO182518/8-189/196 dėl biuro popieriaus pirkimo (sutarties su UAB „Novakopa“ kopija pridedama, 8 lapai). Sutarties vertė – 532,40 eurų.</p> <p>1. VšĮ NKC 2021 m. rugsėjo 14 d. raštu Nr. 7-468 „Dėl konsoliduoto vienkartinį medicininių kaukių pirkimo“ (pridedama, 1 lapas) įgaliojo VšĮ Respublikinę Vilniaus psichiatrijos ligoninę atlikti konsoliduotą vienkartinį medicininių kaukių pirkimą per CPO LT elektroninį katalogą.</p> <p>Įvykdžius šį pirkimą, VšĮ NKC su IĮ „InSpe“ sudarė sutartį Nr. CPO181834-21924/8-191 dėl vienkartinį kaukių pirkimo (sutarties su IĮ „InSpe“ kopija pridedama, 8 lapai). Sutarties vertė – 671,55 eurų.</p>

XIV SKYRIUS IŠVADOS

Įvertinus VŠĮ NKC 2021 metų veiklą ir apibendrinant veiklos rezultatus, galima daryti šias išvadas:

1. Įvykdytas pagrindinis VŠĮ NKC veiklos uždavinys – laiku aprūpinti šalies asmens sveikatos priežiūros įstaigas krauju ir jo komponentais. 2020–2021 metais dėl pandemijos labai sumažėjo donorystės veiklos apimtys, o ASPĮ teikė mažiau planinių paslaugų, todėl sumažėjo ne tik surenkamo kraujo kiekis, bet ir kraujo komponentų poreikis. Planuojant 2021 metų veiklos apimtį, buvo vertinami VŠĮ NKC išpareigojimai pagal turimas sutartis su asmens sveikatos priežiūros įstaigomis bei praėjusio laikotarpio vidutinis kraujo komponentų išdavimų kiekis. 2021 metais eritrocitų komponentų buvo išduota 16 proc. daugiau, šviežiai šaldytos plazmos išduota 7 proc. daugiau nei planuota, įvykdytas sukauptųjų trombocitų išdavimų planas.

2021 metais, lyginant su praėjusiais metais, į gydymo įstaigas pateikta 4,0 proc. daugiau eritrocitų komponentų, 15,7 proc. daugiau krioprecipitato, o šviežiai šaldytos plazmos išdavimai sumažėjo 16,8 proc., sukauptųjų trombocitų išdavimų sumažėjo 9,3 proc.

2. VŠĮ NKC 2021 metais iš viso atlikta 64 088 konservuoto kraujo ir jo sudėtinių dalių donacijos. Kraujo ir jo sudėtinių dalių donacijų paimta 12 proc. daugiau nei planuota. VŠĮ NKC įgyvendina neatlygintą kraujo donorystę ir gydymo įstaigas aprūpina kraujo komponentais, paruoštais iš neatlygintai paaukoto kraujo.

3. VŠĮ NKC 2021 metų apskaičiuotasis grynas pelnas sudarė 2,083 mln. eurų, pagrindinės veiklos pajamos siekė 6,747 mln. eurų. VŠĮ NKC 2021 m. gruodžio 31 d. uždelstų finansinių įsiskolinimų neturėjo.

4. VŠĮ NKC įdiegta ir veikia kokybės vadybos sistema, atitinkanti tarptautinio standarto ISO 9001:2015 / LST EN ISO 9001:2015 reikalavimus.

5. VŠĮ NKC užtikrinta veikla, atitinkanti kraujo donorystės įstaigų Geros praktikos ir Geros gamybos praktikos principus.

XV SKYRIUS VŠĮ NACIONALINIO KRAUJO CENTRO 2022 METŲ PLANUOJAMOS VEIKLOS UŽDUOTYS

Siekiant gydymo įstaigas visiškai aprūpinti kraujo komponentais, 2022 metais numatoma į gydymo įstaigas išduoti:

- 55 000–60 000 vienetų eritrocitų komponentų;
- 4 000–5 000 vienetų šviežiai šaldytos plazmos;
- 1 400–1 600 vienetų sukauptųjų trombocitų.

Prognozuojamas kraujo komponentų išdavimų kiekis vertinamas pagal VŠĮ NKC turimas sutartis su asmens sveikatos priežiūros įstaigomis bei praėjusio laikotarpio vidutinį kraujo komponentų išdavimų kiekį.

Numatomam išduoti eritrocitų komponentų kiekiui paruošti planuojama paimti 59 000–60 000 kraujo ir jo sudėtinių dalių donacijų.

VŠĮ NKC 2022 metų planuojamos pagrindinės veiklos pajamos – ne mažiau 4,5 mln. eurų.